

Jaarverslag 2018

Stichting Delta Onderwijs,
te Oosterhout

INHOUDSOPGAVE

Pagina:

Bestuursverslag:

Algemeen instellingsbeleid	4
Financieel beleid	14
Continuïteitsparagraaf	20
Verslag toezichthoudend orgaan	27
Kengetallen	32

Jaarrekening:

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	38
Balans per 31 december 2018	44
Staat van baten en lasten 2018	45
Kasstroomoverzicht 2018	46
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	47
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	51
Bestemming van het resultaat	56
Gebeurtenissen na balansdatum	57
Verbonden partijen	58
Verantwoording subsidies	59
WNT-Verantwoording 2018	60
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	65
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	66

Overige gegevens:

Segmentatie	68
Statutaire bestemming van het resultaat	69
Gegevens over de rechtspersoon	70
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	71

BESTUURSVERSLAG

Jaarverslag Stichting Delta-onderwijs 2018

Inleiding

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2018 van de stichting Delta-onderwijs aan.

Delta-onderwijs is het bevoegd gezag van 19 scholen.

Alle katholieke en openbare basisscholen in de gemeente Oosterhout, speciale school voor basisonderwijs de Wissel en praktijkschool de Zwaaihoek. Daarnaast bestaat als algemeen bijzondere nevenvestiging de Montessorischool Oosterhout als school binnen de stichting. De namen van de scholen alsmede de leerlingaantallen treft u aan onder het kopje leerlingen.

Alle basisscholen van Delta-onderwijs hebben een doorlopende leer- en ontwikkelingslijn van 2,5 t/m 12 jaar. De leerlingen starten op de basisschool met de voorschoolse educatie. Vanaf 2,5 jaar is een leerling daar welkom.

Doelstelling van de stichting,

De stichting stelt zich zonder winstoogmerk ten doel het geven van openbaar en katholiek onderwijs in afzonderlijke scholen voor onderscheidenlijk openbaar- en katholiek onderwijs. Het onderwijs aan de openbare scholen draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen en wordt gegeven met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden. Openbaar onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing. Voor wat betreft het katholiek onderwijs beoogt de stichting onderwijs te geven op katholieke grondslag. Zij handelt daarbij volgens de algemene regelingen voor het katholiek onderwijs. Het onderwijs dient zoveel mogelijk op de behoefte van de bevolking in de regio afgestemd te worden.

Het onderwijs op de afzonderlijke scholen dient zoveel mogelijk op de behoefte in het verzorgingsgebied afgestemd te worden.

Structuur van de organisatie, bestuur en toezicht.

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting.

De stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel van Breda onder dossiernummer 41105843, Het bestuur was op 31 december 2018 gevormd door een college van bestuur, bestaande uit dhr. L.C.J.M. Oomen, voorzitter en dhr. Th.J.D. Lauwen, lid van het college..

Voor de samenstelling van de Raad van Toezicht verwijzen wij naar het verslag van de Raad van Toezicht.

Geen van de bestuurders, toezichthouders of personeelsleden van de stichting zijn bezoldigd boven de WNT-grens. Voor het overzicht van de vergoedingen van het bestuur en de Raad van Toezicht wordt verwezen naar de WNT-verantwoording.

De organisatie van de stichting had per 31-12-2018 de volgende structuur

Het management van de organisatie bestaat uit de bovenschools- en clusterdirecteuren en de directeuren van de SBO en praktijkschool die eindverantwoordelijk schoolleider zijn. Zij vormen samen de directie. De directie is het hoogste beleidsvoorbereidende orgaan van de stichting. Deze directieleden worden in hun aansturende taak naar de scholen ondersteund door locatiedirecteuren op de basisscholen en adjunct-directeur op de SBO en coördinatoren op de praktijkschool.

De stichting hanteert de code goed bestuur van de PO Raad.

De jaarrekening van 2018 van stichting Delta-onderwijs is opgesteld door het college van bestuur met ondersteuning van de portefeuille bedrijfsvoering en organisatie vanuit de directie en van het administratiekantoor Dyade ZWN en is gecontroleerd door PriceWaterhouseCoopers Accountants N.V.

Primair onderwijs en algemeen.

Strategisch beleid 2015-2019

2017 is het derde volledige jaar van de uitvoering van het strategisch beleid 2015-2019. Per hoofdpunt van beleid vindt hierbij een inhoudelijke verantwoording plaats. Daarnaast is eind 2018 gestart met een brede raadpleging en discussie met maatschappelijke partners, medewerkers en belangstellenden die moet gaan leiden tot een nieuwe strategisch beleid 2020-2024.

Onderwijskwaliteit.

Ook in het jaar 2018 voldeden alle scholen aan de door de onderwijsinspectie gestelde kwaliteitseisen. Alle scholen ontvingen het basisarrangement. De resultaten van de verplichte eindtoets en doorstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs worden door onze scholen gepubliceerd in de schoolgids en op de website Scholen op de Kaart.

De onderwijsinspectie heeft in 2018 het vierjaarlijkse bestuursonderzoek afgenomen bij Delta-onderwijs. De onderwijsinspectie constateert dat zij vertrouwen heeft in het bestuur. De inspectie heeft bij 5 scholen een verificatieonderzoek uitgevoerd. Al deze scholen scoorden een positief resultaat.

Het binnen de stichting opgezette visitatiestelsel blijft gecontinueerd. Elke twee jaar wordt een school bezocht door de visitatiecommissie. De door de commissie gemaakte observatie wordt afgezet tegen de zelfevaluatie van de school en besproken binnen het team van de school en binnen de directieurenraad.

Met team en mr van de Biencorf is geconstateerd dat door de dalende omvang en populatie van de school het erg moeilijk werd een goede onderwijskwaliteit te behouden; dit ondanks een forse extra investering van het bestuur in personeel. Op grond van deze constatering is de school per 1-8-2018 gesloten. In het kader van het verminderen van het aantal kleine scholen was het bestuur voornemens om ook de Kameleon te sluiten. Hierover was ook overeenstemming met team en mr. Op dringend verzoek van de gemeente Oosterhout om één school in de wijk Slotjes midden te behouden is er uiteindelijk voor gekozen om deze school open te houden.

Inzet middelen prestatiebox

In het bestuursakkoord dat de PO Raad namens de sector met de Minister van OCW heeft afgesloten zijn een aantal ambities verwoord. Aan deze ambities werkt ook Delta-onderwijs. Naast reguliere middelen wordt hiervoor ook het budget vanuit de zgn. prestatiebox ingezet.

Aan de volgende ambities is in 2018 gewerkt:

- opbrengst gericht werken:

alle schoolteams zijn geschoold in het werken met meer- en hoogbegaafde leerlingen. De scholen hebben hun beleid hieromtrent geformuleerd en in 2018 verder vorm gegeven. In overleg met het regionaal samenwerkingsverband passend onderwijs heeft de Meander samen met Koraalgroep/het Driespan een project hoogbegaafdheid + thuisnabij passend onderwijs gestart. Naast de bestaande voorziening op de Meander wordt met het speciaal onderwijs nauw samengewerkt om te onderzoeken welke hoogbegaafde kinderen het beste op de Meander geholpen kunnen worden of juist aangewezen zouden moeten zijn op het speciaal onderwijs. Met alle Oosterhoutse scholen voor voortgezet onderwijs wordt het geslaagde traject om de aansluiting basisonderwijs – voortgezet onderwijs te verbeteren gecontinueerd.

In de schoolplannen zijn door alle scholen doelen geformuleerd m.b.t. opbrengstgericht werken.

- professionalisering

Alle directieleden van de stichting hebben gezamenlijk een in company training gevolgd waarin vanuit de actielijnen, vertaald in het strategisch beleid, werk gemaakt wordt van het onderwijskundig leiderschap en vernieuwend vermogen van de directieteam middels professionele leergemeenschappen en netwerken. Samen met de Avans hogeschool (pabo) werken wij aan een goede begeleiding van startende leerkrachten, o.a. middels intensieve begeleiding van stagiaires en van LIO stages. De scholen hebben opgeleide stagebegeleiders ter beschikking. Daarnaast wordt ook met de hbo opleiding sociaal domein samengewerkt op het terrein waar onderwijs en (jeugd)zorg samenkomen..

Middels bijeenkomsten met een open inschrijving kunnen collega's meedoen aan discussies en trainingen op verschillende terreinen. Zo zijn er o.a. "bendecafé's" het jonge kind georganiseerd waarvoor ook collega's van de voorschool en SKO zijn uitgenodigd en aan hebben deelgenomen.

- wetenschap en techniek.

Op regionaal niveau wordt bestuurlijk samengewerkt om een verdere impuls aan het onderwijs wetenschap en techniek te geven.

- cultuur

Het bovenscholse cultureel aanbod blijft gecontinueerd. Op deze wijze kunnen gezamenlijk professionele voorstellingen uit verschillende disciplines en voor verschillende leeftijdsgroepen worden ingekocht. Een bovenscholse werkgroep onder leiding van een clusterdirecteur coördineert het programma. 6 scholen werken

aan een traject ter versterking van het cultuuronderwijs binnen de school.

NAZ en nieuwkomers

Het aantal leerlingen dat zonder kennis van de Nederlandse taal onze basisscholen is binnengekomen is aanzienlijk gestegen. Om die reden is besloten om nu op drie locaties (centrum, Dommelbergen en Oosterheide) extra taalgroepen aan te bieden voor nieuwkomers. Deze kinderen gaan één dagdeel per dag naar de NAZ-groep. Het andere dagdeel volgen zij onderwijs in de groep van de school waar het kind is ingeschreven. De toeleiding van nieuwkomers naar onze basisscholen wordt sinds dit jaar gecoördineerd aangestuurd. Het komend jaar wordt het beleid m.b.t. NAZ aangescherpt en wordt onderzocht of ook kleuters aan dit programma deel kunnen nemen.

Samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

Binnen de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs werken scholen en het bestuur actief samen aan het dekkend netwerk van voorzieningen voor de leerlingen in onze regio Breda. Ook vindt er intensief overleg plaats met de gemeenten in de regio om een goede afstemming te bewerkstelligen tussen onderwijszorg en jeugdzorg.

Het praktijkonderwijs wordt direct bekostigd door het samenwerkingsverband VO op basis van het aantal leerlingen.

De inzet van de middelen lichte ondersteuning biedt scholen de mogelijkheid een stapje extra te zetten boven de basisondersteuning en de ondersteuningsorganisatie en -begeleiding goed vorm te geven. Zo wordt ook de facilitering van IB-ers en inzet van gedragswetenschappers (OOC) bekostigd. Door het werken met arrangementen kunnen scholen maatwerk leveren voor (individuele) leerlingen. Het invullen van het groeidocument vinden scholen nog veel werk. Het samenwerkingsverband bekijkt momenteel of dit simpeler kan. Over het algemeen zijn scholen positief over het werken met de ondersteuningsmiddelen.

Middelen zware ondersteuning worden op aanvraag beoordeeld en toegekend. Middelen worden met name ingezet voor ambulante begeleiding vanuit Flexinos, Kecc en OOC (Delta-onderwijs)

Daarnaast zijn middelen ingezet vanuit de arrangementen zware ondersteuning waarmee specifieke leerlingen binnen de reguliere groep aangepaste begeleiding en ondersteuning hebben gekregen.

Beide samenwerkingsverbanden hebben intensief overlegd met het werkveld van waaruit een nieuwe ondersteuningsplan voor de komende vier jaar is ontwikkeld. Deze plannen worden middels jaarplannen nader vorm gegeven.

Samenwerking SKO (Stichting Kinderopvang Oosterhout).

Met ingang 1 februari 2013 heeft het college van bestuur van de stichting Delta-onderwijs en SKO dezelfde samenstelling. Dit geldt ook voor de raad van toezicht van beide stichtingen. Op deze wijze is gedurende het gehele jaar op strategisch vlak intensief samengewerkt. Personeel van SKO is ingezet binnen de voorscholen, de technische en huishoudelijke ondersteuning binnen de scholen.

Onderwijshuisvesting.

Door de sluiting van de Rietgors (in 2015) is de Duizendpoot aanzienlijk gegroeid. Er liggen plannen klaar om de Duizendpoot structureel uit te breiden waarna het semi permanente gebouw van de Rietgors aan de onderwijsbestemming kan worden onttrokken. Inmiddels is met de bouw van de uitbreiding begonnen.

Vanwege de relatief grote groei van het aantal leerlingen op de Achthoek is een spoedaanvraag bij de gemeente ingediend om de school uit te kunnen breiden. Op de Achthoek is uitbreiding middels een noodlokaal op de speelplaats vormgegeven.

16 scholen participeren in een energie duurzaamheidsproject waarmee zonnepanelen op de daken zijn geplaatst die zich binnen 10 jaar moeten terugverdienen. Binnen de scholen wordt hier een leerproject aan gekoppeld en kunnen de leerlingen het effect van de zonnepanelen dagelijks aanschouwen.

Scholen die hieraan niet deelnemen doen dit omdat er op die gebouwen geen mogelijkheden zijn zonnepanelen te plaatsen die zich binnen de gestelde termijn terugverdienen door vermindering van de energierekening.

Afgelopen jaar is met terugwerkende kracht "het terugkerend regulier onderhoud" uit de voorziening groot onderhoud gehaald en in de exploitatie opgenomen. Dit is gecorrigeerd waardoor de cijfers (huisvestingsratio) weer met elkaar vergeleken kunnen worden.

Naast deze aanpassing zijn er nog meer voorschriften waaraan Delta-onderwijs m.b.t. de voorziening groot onderhoud zou moeten voldoen. Dit betreft de systematiek.

Het is namelijk niet toegestaan dat uitgaven voor groot onderhoud van het ene pand wordt mede gefinancierd door opgebouwde voorzieningen voor andere panden. Dit is bij Delta-onderwijs wel het geval. We hebben als Delta-onderwijs er bewust voor gekozen om middels een eigen allocatie op basis van solidariteit de voorziening onderhoud in te richten. Jaarlijks doteren de scholen structureel nagenoeg een vast bedrag wat niet leidt tot fluctuaties op de exploitatie. Op basis hiervan wordt er door Marquart een meerjarig evenwichtig onderhoudsplan opgesteld. Daarbij wordt rekening gehouden met de aansluiting op het actuele MJOP (incl. stijgende bouwkosten).

Echter vraagt de huidige regelgeving een onderhoudsvoorziening per pand waarbij die voorziening niet negatief mag worden. En de dotatie per pand moet per onderhoudscomponent geschieden rekening

houdend met onderhoudsmomenten.

Delta-onderwijs wil deze regelgeving niet volgen en maakt daarom nu gebruik van de tijdelijke aanpassing van de RJO v.w.b. Voorziening groot onderhoud in het funderend onderwijs (PO/VO) voor 2018 en 2019. En daarmee het tijdelijk buiten werking stellen van de RJ in dezen (in casu: RJ 212.451 en 452 en RJ 212 Bijlage F).

Dit in afwachting van het initiatief van de directie PO op 11 februari j.l. 2019 te OCW. Deze heeft besloten om, mede gegeven de complexe materie en relevante actuele ontwikkelingen in het PO, te komen tot uitstel met als doel tijdig met een passende oplossing voor het PO te komen.

Dit uitstel is voor de jaarrekening 2018 en 2019, voor de begroting 2020 moet er wel een oplossing komen of anders zijn we gedwongen ons aan te passen een de wettelijke systematiek.

Onderwijs en samenleving.

Met de gemeente Oosterhout vindt frequent bestuurlijk en ambtelijk overleg plaats over onderwijsontwikkelingen in de stad en kerkdorpen. Tevens wordt goed contact onderhouden over de verbinding tussen scholen de sociale wijkteams die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de jeugdzorg in de gemeente. De gemeente heeft extra middelen beschikbaar gesteld om de aansluiting onderwijszorg – jeugdzorg te verbeteren waardoor de samenwerking een extra impuls heeft gekregen. Delta-onderwijs participeert in de doorontwikkeling van het project Brede Buurt dat door het bieden van culturele en sportactiviteiten kansarme kinderen meer mogelijkheden moet gaan bieden aan te sluiten bij naschoolse activiteiten en zich daardoor beter te kunnen ontwikkelen. Aansluiting tussen schoolse en buitenschoolse activiteiten wordt hierdoor geborgd.

In 2018 is een klokkenluidersregeling vastgesteld. Tevens zijn alle regelingen rondom sociale veiligheid geactualiseerd.

Katholiek onderwijs

Er is in 2013 een traject van toerusting gerealiseerd zodat de directies voldoende geëquipeerd zijn om de katholieke identiteit binnen de school in samenhang met de onderwijskundige identiteit te ontwikkelen met het team en medezeggenschapsraad. Verdere ondersteuning vindt plaats middels advisering en intervisie door identiteitsmedewerkers van Verus, de besturenorganisatie voor katholiek en christelijk onderwijs.

Openbaar onderwijs

De zes kernwaarden van het openbaar onderwijs (iedere leerling welkom, iedereen benoembaar, wederzijds respect, waarden en normen, van en voor de samenleving, levensbeschouwing en godsdienst) worden gedragen door onze vijf openbare scholen. De uitwerking van deze kernwaarden zijn terug te vinden in de schoolplannen van deze scholen. Wederom mogen de openbare scholen zich verheugen op een relatief grotere belangstelling in Oosterhout.

Voorschoolse educatie

Op bijna alle basisscholen van Delta-onderwijs wordt voorschoolse educatie aangeboden aan kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Met de gemeente Oosterhout zijn afspraken gemaakt over voortzetting van de voorschoolse educatie. De gemeente heeft op basis van de harmonisering kinderopvang besloten om de financiering van de voorschoolse educatie onder het regime van de kinderopvangtoeslag en een inkomensafhankelijke individuele subsidieregeling te laten gaan vallen per 1-1-2019. Uitwerking van deze beleidswijziging heeft in 2018 plaatsgevonden. De gemeente heeft tot een nieuwe subsidiesystematiek besloten waardoor structurele continuïteit van de voorscholen gewaarborgd is. De nieuwe wijze waarop ouderbijdragen geheven worden heeft niet tot een grote vermindering van deelname van het aantal peuters aan de voorschool geleid.

De medewerkers voldoen aan de eisen die gesteld zijn in de Wet Kinderopvang en de daarbij behorend kwaliteitskader.

Ontwikkeling op het personele vlak.

2018 was een onrustig jaar. Veel leerkrachten hebben enkele dagen gestaakt om een hoger loon en vermindering van de werkdruk. Dit heeft geleid tot een verhoging van de salarissen van leerkrachten en een budget werkdrukvermindering. Aan de eisen van de leraren is echter door de Rijksoverheid nog niet volledig voldaan, waardoor de acties gecontinueerd worden. Doordat de nieuwe leerkrachtensalarissen die van de directies gaan benaderen levert dit weer onrust op bij deze laatste categorie.

De stichting heeft de inzet van de werkdrukmiddelen conform cao toegepast. Met alle schoolteams is door de directies gesproken over de inzet van de middelen. Alle pmr-en hebben ingestemd met de wijze van inzet van de betreffende middelen binnen de school (Hieronder een overzicht van de ingezette werkdrukmiddelen voor het 5/12 deel van de toekenning).

<i>Personeel</i>	268.583
<i>Materieel</i>	1.906
<i>Professionalisering</i>	7.350
<i>Overig</i>	5.140
<i>Totaal</i>	<u>282.979</u>

Het landelijke lerarentekort wordt ook hier voelbaar. Wij hebben nog geen probleem om de structurele vacatures voor groepen in de scholen te vervullen. Wel zijn er nagenoeg geen leraren te krijgen om incidenteel in te vallen. Ook wordt de invalpool van Leswerk steeds kleiner omdat steeds meer leraren een reguliere baan kunnen krijgen en daar vaak de voorkeur aan geven. Ook de door ons ingezette combibanen voor startende leerkrachten (50% van de benoemingsomvang een eigen groep en 50% invalwerk) blijken onvoldoende aantrekkelijk. Indien een leraar in een combibaan een vaste groep kan krijgen verlaat deze de combibaan. Voor schooljaar 2019-2020 wordt gezocht naar een manier om dit te voorkomen.

In 2018 is wederom uitgebreid aandacht besteed aan de begeleiding bij ziekteverzuim. De daling van het ziekteverzuim heeft zich in dit jaar doorgezet. Het percentage bedroeg in 2015 9,53%, in 2016 7,97% en in 2017 6,87%. In 2018 is 5,75% bereikt wat een beter percentage is dan het voorgenomen streefgetal.

In 2018 is een informatiesysteem ingevoerd dat enerzijds gebruikt wordt als onderliggende kijkwijzer bij beoordelingen van leerkrachten. Tevens functioneert het informatiesysteem als kennisdatabank voor de persoonlijke ontwikkeling van leerkrachten. Het bekwaamheidsdossier van de leerkracht kan hier ingevoerd worden en alle informatie over de ontwikkeling van de leerkracht worden in dit systeem gedocumenteerd.

De Stichting hanteert een werkgelegenheidsbeleid waardoor we uitkeringen na ontslag voorkomen.

Klachtenregeling.

In het jaar 2018 zijn geen klachten ingediend bij de externe klachtencommissie. Wel heeft onze externe vertrouwenspersoon regelmatig bemiddeld bij verschil van inzicht tussen scholen en ouders.

Leerlingen.

Leerlingenaantallen

	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
School							
de Westhoek	428	357	346	340	347	353	353
de Hobbit			77	86	99	117	146
de Biencorf		115	141	155	149	165	178
Marcoen	219	200	188	192	202	216	218
de Santrijn					74	92	118
de Rietgors							
Zandheuvel/Touwbaan	332	293	285	304	281	287	301
de St. Jan	66	75	74	81	91	104	122
de Achthoek	143	137	124	98	94	99	107
de Berkenhof	78	82	76	80	89	94	99
de							
Wingerd/Ontdekking	177	198	214	228	230	231	230
de Meander	333	321	314	322	334	355	381
de Beiaard	193	187	174	175	200	207	240
Paulo Freire	125	137	153	151	157	164	191
Torenschouw	114	113	105	108	99	100	97
subtotaal	2208	2215	2271	2320	2446	2584	2781
Duizendpoot	302	333	320	322	284	275	277
Kameleon	63	49	50	57	62	63	66
Montessorischool	105	90	83	110			
Pionier	370	387	413	431	451	466	488
Rubenshof	471	477	469	454	451	454	443
Sterrendonk	202	199	167	166	147	154	135
subtotaal	1513	1535	1502	1540	1395	1412	1409
de Wissel	213	230	233	249	281	280	270
de Zwaaiikom	188	185	195	178	184	185	167
subtotaal	401	415	428	427	465	465	437
<u>Totaal</u>	<u>4122</u>	<u>4165</u>	<u>4201</u>	<u>4287</u>	<u>4306</u>	<u>4461</u>	<u>4627</u>

De verwachting is dat, in verband met de uitbreidingslocaties PDM terrein, Zwaaiikom en Dorst het aantal leerlingen de komende jaren stabiel zal zijn of zelfs ligt zal stijgen.

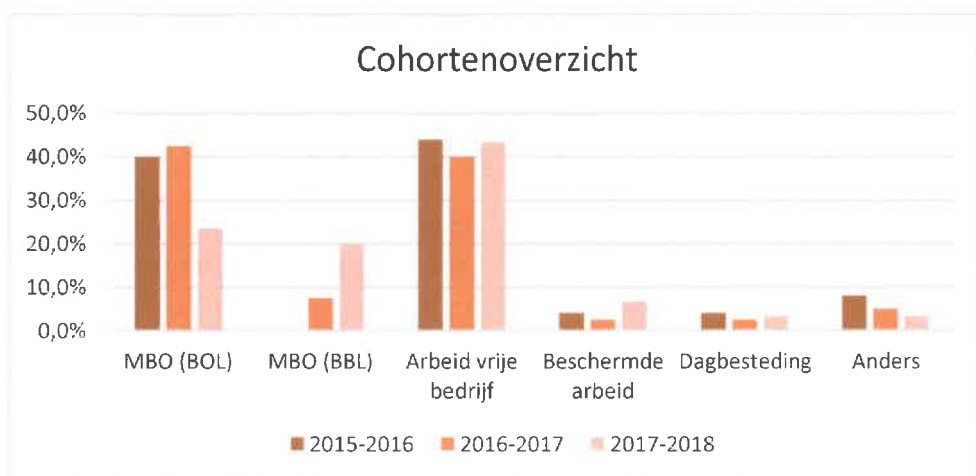
Voortgezet onderwijs.

Praktijkschool de Zwaai kom is betrokken geweest als school binnen het verificatieonderzoek van de onderwijsinspectie en positief beoordeeld.

De school werkt in het kader van het kwaliteitsbeleid samen met regionale praktijkscholen. Middels vraagarticulatie wordt onderzocht op welke onderwijskwaliteitsaspecten de verschillende scholen ondersteunings- of onderzoeksvragen hebben. Hierna wordt afgestemd op welke wijze de scholen elkaar kunnen ondersteunen.

Bij het kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten gaat het om de vraag of de school met haar leerlingen leerresultaten behaalt die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm. Voor de leerresultaten van leerlingen in het praktijkonderwijs is echter geen landelijke norm vastgesteld. De onderwijsinspectie toetst de leerresultaten dan ook aan de doelen of de norm die de school zelf stelt. De minimumnorm voor scholen in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) is wel door de overheid gesteld. Voor het vso is de norm voor basiskwaliteit: ten minste 75% van de leerlingen heeft aan het einde van de schoolloopbaan het benodigde niveau voor de uitstroombestemming uit het ontwikkelingsperspectief behaald. Praktijkonderwijs bereidt leerlingen voor op de arbeidsmarkt.

In lijn met het vso heeft de Zwaai kom een minimumnorm gesteld op: ten minste 75% van de leerlingen stroomt uit binnen het arbeidsmarktgericht profiel op het voor hen aan het einde van leerjaar 3 ingeschatte niveau. Voor wat betreft onze ambitie ligt de lat aanzienlijk hoger: hier hanteren we de norm van 90%

Cohort 2017-2018

In dit schooljaar 2017-2018 stroomden 34 leerlingen uit, waarvan 4 leerlingen tussentijds. In deze prestatieanalyse doen 30 leerlingen mee. Van deze 30 leerlingen stroomde 87% uit binnen het arbeidsmarktgerichte profiel. 90% van deze leerlingen stroomde uit op ten minste het in leerjaar 3 verwachte niveau.

Conclusie

Evenals in de voorgaande twee schooljaren voldoen de onderwijsresultaten aan de norm voor basiskwaliteit. Bovendien heeft school haar eigen norm van 90% behaald.

Financiën.

De bekostiging van het primair onderwijs is ontoereikend. De middelen die binnen de lumpsum ontvangen worden voor onderhoud gebouwen en materiële instandhouding (niet personeel gebonden lasten) zijn al jaren niet geïndexeerd. Een recent onderzoek van Berenschot in mei 2017 in opdracht van OCW toont aan dat scholen hier maar 75% van bekostigd krijgen van wat daadwerkelijk aan kosten wordt gemaakt. Daardoor verdwijnt geld dat wij in zouden willen zetten voor onderwijs en met name meer personeel in zaken zoals energie, onderhoud gebouwen e.d.

FINANCIEEL BELEID

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2018 in vergelijking met 31 december 2017. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	3.694.417	3.808.862	Eigen vermogen	9.142.892	9.794.424
Financiële vaste activa	146.700	137.550	Voorzieningen	2.071.771	1.761.539
Vorderingen	1.512.789	1.255.469	Langlopende schulden	49.739	73.271
Kortlopende effecten	519.682	519.682	Kortlopende schulden	2.945.911	2.644.903
Liquide middelen	8.336.725	8.552.574			
Totaal activa	14.210.313	14.274.137	Totaal passiva	14.210.313	14.274.137

- Toelichting op de activa zijde van de balans:

Materiële vaste activa

In 2018 is voor een bedrag van € 593.000 geïnvesteerd en voor € 226.000 gedesinvesteerd. De investeringen betreffen voornamelijk ICT, leermiddelen en meubilair. De desinvesteringen worden veroorzaakt door de sluiting van twee scholen. De desbetreffende activa zijn gedesinvesteerd. Het deel dat is overgenomen door een andere school, is bij deze school geactiveerd tegen de boekwaarde op het moment van overname. Hetgeen niet overgenomen is door een andere school en nog een boekwaarde had, is verwerkt als boekverlies.

De afschrijvingslasten bedragen in 2018 € 700.000. Omdat er meer is afgeschreven dan geïnvesteerd, is de waarde van de materiële vaste activa met € 114.000 afgenomen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen de waarborgsommen betaald aan Snappet. Via Snappet worden tablets in bruikleen genomen. Het aantal tablets dat in gebruik is, is toegenomen evenals de uitstaande waarborgsom.

Vorderingen

De vorderingen zijn eind 2018 € 257.000 hoger dan eind 2017. De belangrijkste vordering betreft OCW in verband met het betaalritme van de rijksbijdrage personeel. Deze vordering ontstaat in de periode augustus tot en met december omdat maandelijks minder dan 1/12 van de rijksbijdrage wordt betaald. In de periode januari tot en met juli loopt de vordering op nul. Deze vordering bedraagt per balansdatum 2018 € 896.000 en is daarmee € 165.000 lager dan het vorige verslagjaar. Dit heeft te maken met een terugvordering door OCW als gevolg van bijgestelde beschikkingen in 2019 met betrekking tot verslagjaar 2018.

Onder de overlopende activa is eind 2018 een vordering van € 118.000 opgenomen voor de Voorschool en een vordering van € 187.000 vanwege transitievergoedingen betaald aan medewerkers die in verband met arbeidsongeschiktheid uit dienst zijn gegaan of zullen gaan.

Bij de vooruitbetaalde kosten is een extra vooruitbetaling aan Snappet opgenomen van € 13.000. De vordering op debiteuren is per balansdatum 2018 € 85.000 hoger dan per balansdatum 2017 omdat er eind 2018 meer kosten zijn factureerd.

Er zijn geen verdere bijzonderheden te melden. Er is ook geen aanleiding voor het treffen van een voorziening voor dubieuze debiteuren.

Kortlopende effecten

Stichting Delta Onderwijs bezit obligaties voor een waarde van € 520.000. De effecten worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De kostprijs is niet gewijzigd in het verslagjaar 2018.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2018 met € 216.000 afgenomen. De voornaamste oorzaak van deze afname is het negatieve resultaat van € 651.532. In het kasstroomoverzicht opgenomen in de jaarrekening is het verloop van de geldmiddelen in 2018 weergegeven.

- Toelichting op de passiva zijde van de balans:

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve (2018 € 4.770.000) en een aantal publieke bestemmingsreserves (2018 totaal € 4.373.000). Van het negatieve resultaat 2018 ad € 651.500 is € 34.000 in mindering gebracht op de bestemmingsreserves (reserve basisschool de Hobbit) en het restant ad € 617.500 is in mindering gebracht op de algemene reserve. De stand per 31 december 2018 van het totale vermogen bedraagt € 9.143.000.

Voorzieningen

Stichting Delta Onderwijs heeft drie voorzieningen gevormd: een voorziening voor jubileumuitkeringen, voor langdurig zieken en voor groot onderhoud. De eerste twee betreffen personele voorzieningen.

De voorziening voor jubileumuitkeringen is bestemd voor de kosten voortvloeiend uit 25- of 40-jarig dienstjubilea. Deze voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van het zittend personeelsbestand, hun leeftijd en de blijfkans. In 2018 is een bedrag van € 65.000 onttrokken vanwege jubilea. De dotatie bedraagt in 2018 € 95.000. Ultimo 2018 bedraagt de voorziening jubileumuitkeringen € 418.000.

De voorziening langdurig zieken wordt gevormd voor de salariskosten van de zieke medewerkers waarvan niet verwacht wordt dat zij terugkeren en voor de eventueel verschuldigde transitievergoeding. Deze transitievergoeding kan teruggevorderd worden bij het UWV mits voldaan wordt aan bepaalde voorwaarden. De voorziening langdurig zieken bedraagt ultimo 2018 € 351.000.

De voorziening voor groot onderhoud dient ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud over de jaren heen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling conform RJO artikel 4 lid 1c. De dotatie ad € 658.000 is bepaald op basis van het Meerjaren Onderhoudsplan. De dotatie is in 2018 aangepast vanwege een splitsing tussen groot onderhoud en regulier onderhoud. In 2018 is € 556.000 onttrokken aan de voorziening groot onderhoud. De voorziening groot onderhoud bedraagt per 31 december 2018 € 1.303.000.

Langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen spaarverlof (2018 € 31.000) en vooruitontvangen investeringssubsidies (2018 € 19.000).

Kortlopende schulden

De belangrijkste kortlopende schulden betreffen de salarisgebonden schulden zoals belastingen en premies sociale verzekeringen, schulden ter zake van pensioenen en vakantiegeld en vakantiedagen. Ultimo 2018 bedragen de salarisgebonden schulden € 1.896.000. Dit is € 84.000 hoger dan ultimo 2017. Deze stijging wordt veroorzaakt door de stijging van de salarislasten.

De kortlopende schulden zijn per saldo toegenomen met € 301.000. De post crediteuren is toegenomen met € 74.000. De nog te besteden subsidies van OCW zijn gestegen met € 173.000. Dit betreft onder andere subsidie inzake samenvoeging (€ 115.000). Dit betreft de scholen Belaard, Westhoek en Berkenhof. Nog te besteden lerarenbeurs € 39.000.

Analyse resultaat

De begroting van 2018 liet een negatief resultaat zien van € 560.500. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat in boekjaar 2018 van € 651.532: een verschil van € 91.032 met de begroting. Het positief resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 276.594.

Analyse realisatie 2018 versus realisatie 2017 en realisatie 2018 versus begroting 2018

Onderstaand is de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 opgenomen. De gerealiseerde staat van baten en lasten zijn vergeleken met de begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 en de gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2017.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	26.555.717	24.244.593	2.311.124	25.541.946	1.013.771
Overige overheidsbijdragen	182.391	125.444	56.947	204.999	-22.608
Overige baten	1.053.172	587.894	465.278	1.093.699	-40.527
Totaal baten	27.791.280	24.957.931	2.833.349	26.840.644	950.636
Lasten					
Personele lasten	22.784.211	20.651.013	2.133.198	21.516.437	1.267.774
Afschrijvingen	700.051	679.589	20.462	719.680	-19.629
Huisvestingslasten	2.627.838	2.128.809	499.029	2.260.614	367.224
Overige lasten	2.344.722	2.066.970	277.752	2.088.627	256.095
Doorbetalingen aan schoolbesturen	-	-	-	-	-
Totaal lasten	28.456.822	25.526.381	2.930.441	26.585.358	1.871.464
Saldo baten en lasten	-665.542	-568.450	-97.092	255.286	-920.828
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	14.010	17.500	-3.490	21.308	-7.298
Financiële lasten	-	9.550	-9.550	-	-
Totaal financiële baten en lasten	14.010	7.950	6.060	21.308	-7.298
Totaal resultaat	-651.532	-560.500	-91.032	276.594	-928.126

- Toelichting op de staat van baten en lasten:

Het resultaat is ten opzichte van 2017 gedaald met € 928.126. De belangrijkste oorzaken van deze daling zijn:

Rijksbijdragen OCenW

De reguliere rijksbijdragen OCenW (personele bekostiging, personeels- en arbeidsmarktbeleid en materiele bekostiging) zijn in 2018 € 598.000 hoger dan in 2017. Er zijn diverse ontwikkelingen die invloed hebben op de hoogte van de rijksbijdragen. Enerzijds zijn de leerlingaantallen waarop de subsidie is gebaseerd gedaald van 4.287 per 1 oktober 2015 naar 4.165 per 1 oktober 2017. Anderzijds zijn de tarieven verhoogd. Voor de personele bekostiging en de subsidie personeels- en arbeidsmarktbeleid zijn de tarieven aangepast op basis van de nieuwe CAO PO 2018-2019. Deze tariefsverhoging geldt ter compensatie van de verhoging van de salariskosten.

Per 1 augustus 2018 is de subsidie personeels- en arbeidsmarktbeleid verhoogd met € 155,55 per leerling ter vermindering van de werkdruk. Voor het jaar 2018 betekent dit voor Stichting Delta Onderwijs een extra bedrag van € 248.000.

De ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen samenwerkingsverband zijn in 2018 € 519.000 hoger dan in 2017. Ten gunste van het jaar 2018 is gebracht de incidentele overdracht van 2 kalenderjaren ad € 201.000 per jaar. Daarnaast is sprake van een toename in de arrangementen.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen zijn in 2018 € 23.000 lager dan in 2017.

Overige baten

De overige baten zijn in 2018 € 41.000 lager dan in 2017. De verhuuropbrengsten zijn € 43.000 hoger dan vorig jaar. De opbrengst detachering personeel zijn € 46.000 lager omdat er minder personeel is gedetacheerd en de overige "overige baten" zijn € 43.000 lager. Er zijn geen verdere bijzonderheden.

Personele lasten

De personele lasten zijn in 2018 € 1.234.000 hoger dan in 2017. De kosten van lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten zijn € 1.076.000 gestegen ondanks de afname van het gemiddelde aantal werknemers. Vanwege de nieuwe CAO PO 2018-2019 zijn de salarissen sterk gestegen. Dit wordt deels gecompenseerd door de hogere tarieven van de rijksbijdrage.

In 2018 is voor een hoger bedrag personeel "niet in loondienst" ingehuurd (Leswerk en detacheringen), namelijk voor € 351.000 tegen € 197.000 in 2017.

De dotatie personele voorzieningen is in 2018 € 124.000 hoger dan in 2017. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de dotatie aan de voorziening langdurig zieken.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn in 2018 met € 20.000 gedaald ten opzichte van 2017. Deze daling wordt veroorzaakt door het voorzichtige investeringsbeleid.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn in 2018 € 367.000 hoger dan in 2017. De belangrijkste oorzaak voor deze stijging is gelegen in de wijziging van de methodiek voor de verwerking van onderhoud. Voorheen werd ook regulier onderhoud ten laste van de voorziening geboekt. Met ingang van 2018 is er een strikte scheiding tussen groot onderhoud ten laste van de voorziening en regulier onderhoud ten laste van de exploitatie. De dotatie voorziening groot onderhoud is in 2017 met € 325.000 gedaald, de onderhoudskosten zijn met € 601.000 gestegen. Hiervan zou € 481.000 in de oude systematiek ten laste van de voorziening gebracht zijn.

De kosten van energie en water zijn in 2018 met € 52.000 gestegen, de schoonmaakkosten met € 18.000.

Overige lasten

De overige lasten zijn in 2018 € 251.000 hoger dan in 2017. De posten die het sterkst gestegen zijn, zijn inventaris, apparatuur en leermiddelen (+€ 105.000), leer- en hulpmiddelen (+€ 109.000) en culturele vorming (+€ 39.000).

Financiële baten

De financiële baten zijn met € 7.000 gedaald ten opzichte van vorig jaar. Dit houdt mede verband met de daling van het saldo liquide middelen en het verder dalen van de rentestand.

Totaal resultaat

De verklaringen voor de afwijking tussen realisatie 2018 en 2017 zijn deels ook van toepassing op de afwijking tussen begroting en realisatie. De begroting wordt opgesteld op basis van de op dat moment geldende tarieven en bekende informatie. De realisatie zal altijd afwijken.

Toelichting resultaat 2018 ten opzichte van begroot resultaat

Het gerealiseerde resultaat 2018 wijkt af van het begrote resultaat over 2018. De belangrijkste oorzaken van deze afwijking zijn:

Rijksbijdrage OCenW

Voorjaar 2018 heeft het kabinet besloten werkdrukgeden toe te kennen aan scholen. Vanaf 1 augustus 2018 krijgt Stichting Delta Onderwijs € 155,55 per leerling extra PAB gelden ter vermindering van de werkdruk. In totaal betekent dit € 248.000 extra baten ten op zichte van de begroting 2018.

Majeure afwijkingen rijksbijdrage 2018 ten opzichte van de begroting (€ 2.541.000):

-	Personele rijksbijdrage	€ 945.000	aanpassing tarieven
-	Groeibekostiging	€ 234.000	toename leerlingaantal
-	Samenvoeging	€ -246.000	terugvordering samenvoeging
-	PAB	€ 424.500	werkdrukgeden, aanpassing tarieven
-	Toename asielzoekers	€ 135.000	meer subsidie
-	Prestatiebox	€ 107.000	aanpassing tarieven
-	Lerarenontwikkelfonds	€ 74.000	meer subsidie
-	SWV	€ 401.000	incidenteel (2x € 50 per leerling)
		€ 395.000	aanpassing tarieven, arrangementen
-	Materiele rijksbijdrage	€ 19.000	aanpassing tarieven
-	Diversen	€ -182.000	bijvoorbeeld lesmateriaal
		€ 2.311.500	

Overige overheidsbijdragen

In 2018 is € 57.000 meer subsidie ontvangen van de gemeente Oosterhout, waaronder NAZ subsidie.

Overige baten

Majeure afwijkingen overige baten 2018 ten opzichte van de begroting (€ 465.000):

-	Detachering personeel	€ 114.000	meer detachering
-	Ouderbijdrage	€ 19.000	
-	Overige subsidies	€ 66.000	meer subsidie
-	Ov. personeelsgebonden opbrengsten	€ 181.000	Loyalis en ABP
-	Samenwerkingsverband loonkosten	€ 22.000	
-	Overige vergoedingen	€ 35.000	

Personele lasten

Majeure afwijking personele lasten 2018 ten opzichte van de begroting (€ 2.094.000):

-	Directie	€ -130.000	vanwege interim
-	OP: leerkrachten	€ -1.003.000	salarisaanpassing, ouderschapsverlof en LOF projecten
-	OP: uitzendkrachten	€ -194.000	meer lasten
-	OP: ingeleend personeel	€ -93.000	meer lasten
-	OP: vervanging	€ -412.000	vanwege meer verzuim
-	OP: detachering	€ -6.000	meer lasten
-	OOP: ondersteunend personeel	€ -85.000	meer lasten
-	Uitkeringen	€ 328.000	WIA en zwangerschap
-	Dotatie voorzieningen	€ -339.000	langdurig zieken en jubilea
-	Overige personele lasten	€ -166.000	waaronder detacheringen

<u>Afschrijvingslasten</u>	€ -20.000	hogere afschrijvingen
----------------------------	-----------	-----------------------

Huisvestingslasten

Majeure afwijking huisvestingslasten 2018 ten opzichte van de begroting (€ 499.000):

- Dotatie voorzieningen	€ 333.000
- Onderhoudskosten	€ -669.000
- Elektriciteit, gas en water	€ -106.000
- Schoonmaakbedrijf	€ -40.000
- Overige huisvestingslasten	€ -17.000

Overige lasten

Majeure afwijking overige lasten 2018 ten opzichte van de begroting (€ 278.000):

- Leermiddelen	€ -106.000	vooral ICT
- Overige instellingslasten	€ -172.000	o.a. aanschaf kleine inventaris

Financiële baten en lasten € 6.000

Conclusie:

Het resultaat bedraagt € 651.000 negatief. Begroot was € 561.000 negatief. Dit is een verschil van € 91.000.

Het resultaat 2018 is beïnvloed door incidentele baten waaronder middelen leerlinggroei (€ 233.000), extra middelen SWV (€ 401.000), meer middelen aan NAZ subsidie (€ 80.000), meer middelen aan LOF subsidie (€ 50.000) en nog niet ingezette werkdrukmiddelen. Zouden deze niet begrote incidentele middelen er niet zijn geweest, dan zou het resultaat 2018 veel lager uitgevallen zijn.

Investering en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit worden investeringen uit eigen middelen voldaan.

Treasuryverslag

De stichting hanteert een eigen treasurystatuut. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders wij ons financierings- en beleggingsbeleid hebben ingericht. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

Het beleid is ten opzichte van 2017 niet gewijzigd.

De stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd, conform de Regeling Beleggen lenen en derivaten OCW 2016. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen en maand- en kwartaaldeposito's. De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar. Alle rekening-courantrekeningen zijn ondergebracht bij de ABN AMRO en de Rabobank.

De obligaties hebben een expiratiedatum variërend van 2019 tot en met 2035. Zij zijn direct verhandelbaar. Alle obligaties hebben een rating van A+ tot AAA.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor de stichting. Hiermee willen we een beeld geven over de continuïteit van de stichting.

Er is geen sprake van majeure investeringen of van doorcentralisatie van de huisvesting. De vooruitblik is met twee jaar extra uitgebreid. De jaren 2022 en 2023 worden meegenomen in de prognoses van de cijfers en de toelichting daarop.

A I. Kengetallen

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Aantal leerlingen per 1 oktober	4.165	4.122	4.146	4.146	4.188	4.205	4.205
Personele bezetting in fte per 31 december							
Bestuur / Management	31,00	27,80	28,80	28,00	28,00	27,60	27,00
Personeel primair proces	253,00	238,30	256,60	256,10	257,90	253,10	256,10
Ondersteunend personeel	29,00	28,60	33,80	32,80	31,90	31,90	30,40
Totale personele bezetting	313,00	294,70	319,20	316,90	317,80	312,60	313,50

Overige kengetallen

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Aantal leerlingen / Totaal personeel	13,31	13,99	12,99	13,08	13,18	13,45	13,41
Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel	16,46	17,30	16,16	16,19	16,24	16,61	16,42

- Toelichting op de kengetallen

de verwachte leerlingaantallen

Op basis van het huidige aantal leerlingen in de onderbouw en de in- en uitbreidingsplannen binnen de gemeente, verwachten wij een stabiel tot licht groeiend aantal leerlingen. Van de krimp in de afgelopen jaren is in de nieuwe planperiode geen sprake meer.

de personele bezetting

Voor de meerjaren formatieprognose is uitgegaan van de volgende aannames:

- De leerlingprognoses
- Het totale personeelsbestand waaronder ook de OOT-ers met hun vaste max-omvang.

A II. Balans

Activa	Realisatie 31-12-2017	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021	Prognose 31-12-2022	Prognose 31-12-2023
Materiële vaste activa	3.808.862	3.694.417	4.407.795	4.234.026	3.933.845	3.566.709	3.256.165
Financiële vaste activa	137.550	146.700	137.550	137.550	137.550	137.550	137.550
Totaal vaste activa	3.946.412	3.841.117	4.545.345	4.371.576	4.071.395	3.704.259	3.393.715
Vorderingen	1.255.469	1.781.150	1.255.469	1.255.469	1.255.469	1.255.469	1.255.469
Kortlopende effecten	519.682	519.682	519.682	519.682	519.682	519.682	519.682
Liquide middelen	8.552.574	8.336.725	7.252.944	6.890.852	6.644.633	6.962.819	7.290.942
Totaal vlottende activa	10.327.725	10.637.557	9.028.095	8.666.003	8.419.784	8.737.970	9.066.093
Totaal activa	14.274.137	14.478.674	13.573.440	13.037.579	12.491.179	12.442.229	12.459.808

Passiva	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Algemene reserve	5.387.228	5.038.309	4.720.667	4.221.292	3.723.488	3.726.240	3.726.210
Bestemmingsreserves	4.407.196	4.372.944	4.372.944	4.372.944	4.372.944	4.372.944	4.372.944
Eigen vermogen	9.794.424	9.411.253	9.093.611	8.594.236	8.096.432	8.099.184	8.099.154
Voorzieningen	1.761.539	2.071.771	1.778.503	1.752.598	1.714.583	1.667.472	1.689.395
Langlopende schulden	73.271	49.739	56.423	45.842	35.261	30.670	26.356
Kortlopende schulden	2.644.903	2.945.911	2.644.903	2.644.903	2.644.903	2.644.903	2.644.903
Totaal passiva	14.274.137	14.478.674	13.573.440	13.037.579	12.491.179	12.442.229	12.459.808

- Toelichting op de balans

Bij de balans tonen wij de gerealiseerde cijfer over 2018, daarnaast de geprognosticeerde balanscijfers voor de periode 2019-2023. Daarbij is aangenomen dat de verschillende balansitems relatief vast zijn. Het resultaat heeft effect op het eigen vermogen en op de liquide middelen. Voor de jaren 2019 tot en met 2021 zijn negatieve resultaten begroot. Afhankelijk van de feitelijke resultaten in die jaren wordt besloten of de algemene reserve nog verder dient te dalen of dat begroot gaat worden naar een neutraal resultaat..

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Aantal leerlingen	4.165	4.122	4.146	4.146	4.188	4.205	4.205
Baten							
Rijksbijdragen OCenW	25.541.946	26.555.717	27.055.069	26.901.544	27.051.650	27.303.731	27.508.165
Overige overheidsbijdragen	204.999	182.391	197.731	165.700	165.700	165.650	165.400
Overige baten	1.093.699	1.053.172	646.232	509.765	508.355	507.925	506.695
Totaal baten	26.840.644	27.791.280	27.899.032	27.577.009	27.725.705	27.977.306	28.180.260
Lasten							
Personeelslasten	21.516.437	22.784.211	22.940.875	23.025.273	23.200.137	22.973.803	23.160.511
Afschrijvingen	719.680	700.051	685.968	677.369	668.681	649.136	626.044
Huisvestingslasten	2.260.614	2.627.838	2.170.449	2.125.626	2.125.264	2.128.519	2.122.169
Overige lasten	2.088.627	2.344.722	2.426.382	2.255.116	2.236.426	2.230.096	2.278.566
Totaal lasten	26.585.358	28.456.822	28.223.674	28.083.384	28.230.508	27.981.554	28.187.290
Saldo baten en lasten	255.286	-665.542	-324.642	-506.375	-504.803	-4.248	-7.030
Financiële baten en lasten							
Financiële baten	21.308	14.010	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Financiële lasten	-	-	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal financiële baten en lasten	21.308	14.010	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Totaal resultaat	276.594	-651.532	-317.642	-499.375	-497.803	2.752	-30

- Toelichting op de staat van baten en lasten

De baten kennen een vergelijkbaar verloop als de leerlingaantallen.

Het percentage personele lasten van het vaste personeel is ten opzichte van de baten vastgesteld op ongeveer 82-83%. In de meerjarenbegroting is jaarlijks een bedrag van € 900.000 aan extra middelen meegenomen vooruitlopend op incidentele en onvoorziene gelden. Hiervoor is gekozen om de continuïteit van het onderwijs te waarborgen door te anticiperen op het lerarentekort. Indien de extra middelen niet worden gerealiseerd, worden de reserves hiervoor aangesproken.

De afschrijvingen laten een redelijk constant beeld zien (ideaalcomplex). De huisvestingslasten evenals de overige lasten laten eveneens een constant beeld zien.

Het is lastig om de jaren 2019 en verder te prognosticeren. Er zijn veel onzekere variabelen met name de overheid zelf is van invloed op de meerjaren stichtingsbegroting.

Overige rapportages

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

B OVERIGE RAPPORTAGES

B I. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

Bij Delta-onderwijs is dit beschreven in twee beleidsdocumenten:

1. Beleid: aandacht interne beheersing.
2. Beleid: Intern Risicomanagement Beheersing Systeem Delta-onderwijs, tevens een instrument.

De interne beheersing vraagt steeds meer van het management.

Tijdens de planning-en-controlcyclus zijn de demografische ontwikkelingen van onze stichting geactualiseerd en deze laat voor de komende jaren een stabiel blijvend leerlingaantal zien.

De bekostigingssystematiek kent aan aantal veranderingen zoals de introductie van werkdrukmiddelen waarbij de inzet ervan binnen door het bestuur te bepalen kaders middels instemmingsrecht van de pmr-en wordt vastgesteld.

Het in compliance blijven leidt ertoe dat we onze inrichting van de voorziening groot onderhoud opnieuw tegen het licht moeten houden. Bij Delta-onderwijs is de allocatie hiervan bovenschools ingericht op basis van solidariteit. Dit heeft geleid tot een evenwichtig meerjaren onderhoudsplan. De wet-en regelgeving vraagt echter een allocatiemodel op schoolniveau waarbij scholen op de balans geen negatieve voorziening mogen laten zien. Dit is aangekaart bij het ministerie door de PO-raad en er wordt nu gekeken of de regelgeving hierop aangepast kan worden. Er is een overgangsfase ingesteld van twee jaar waarbij we anticiperen op een aangepaste regelgeving. Uiteraard onderzoeken we ook het scenario waarbij we ons wel gaan aanpassen.

Afgelopen jaar hebben de eindverantwoordelijk schoolleiders zelfstandiger dan voorheen de meerjarenbegrotingen moeten opstellen. Daaruit zijn een aantal leerpunten ter verbetering gekomen, dit om ook beter toegerust te zijn op onderstaande wetswijziging op de WMS.

Ouders, leraren en (leerlingen) krijgen via de medezeggenschapsraad meer invloed op de financiën van scholen in het primair en voortgezet onderwijs. Als de wetswijziging is doorgevoerd, moet de medezeggenschapsraad voortaan instemmen met de hoofdlijnen van de begroting van scholen. Nu is dit nog een adviesrecht. De medezeggenschapsraad krijgt instemmingsrecht op hoofdlijnen van de begroting. Wat de hoofdlijnen van de begroting precies zijn, wordt de komende tijd, samen met schoolbestuurders, leraren, ouders en leerlingen, nader bepaald.

Omdat al jaren de rijksbijdragen hoger uitvallen dan van te voren wordt meegedeeld is besloten om ongeveer 5% (900.000 euro) van de personele middelen voor het komende jaar extra in te zetten. Een eventueel toch ontstane tekort worden afgedekt door de reserves. Wel leidt tot meer personele verplichtingen in de toekomst dan voorzien uit de reguliere baten. Het lerarentekort voor vervangingen geeft aan dat dit geen groot risico is.

Op deze manier kunnen we de continuïteit van het onderwijs beter garanderen, dit geeft nl. extra stabiliteit op de scholen.

De huidige personele markt met de personele tekorten heeft geleid tot het sneller handelen bij het benoemen van diverse categorieën personeel maar voor het management betekent dit dat ze binnen de gestelde begrotingskaders blijven.

Delta-onderwijs heeft een eigen (intern) risicobeheersings- en controlesysteem. (IRBS)

Dit cyclische proces sluit aan bij onderdeel B1 en B2 van de continuïteitsparagraaf in het jaarverslag.

Het bestuur rapporteert daarin op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert (B1). Daarbij wordt aangegeven welke resultaten hiermee zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren.

Ook geeft het bestuur een doorkijk aan voor welke risico's en onzekerheden zij zich in de komende jaren ziet geplaatst en op welke wijze zij passende maatregelen treft om aan deze risico's en onzekerheden het hoofd te bieden.

te bieden (B2). Waar nodig en relevant wordt dit aangevuld met een nadere cijfermatige toelichting. Het risicomanagement heeft te maken met diverse beleidsterreinen waar we ons op moeten richten. Als Delta-onderwijs hebben we daarvoor een eigen model ontwikkeld en vastgesteld waarbinnen de beleidsterreinen van het risicomanagement zijn geïntegreerd.

Binnen het model worden 1. strategische risico's, 2. operationele risico's en 3. financiële risico's onderscheiden en gecategoriseerd. Vervolgens worden de indicatoren en de beheersingsmaatregelen concreet benoemd.

Als vervolgstap zijn de individuele risico's in een matrix uitgewerkt. De matrix houdt rekening met de mate van impact op de organisatie en de kans van optreden. Er is sprake van een score 1 t/m 5, waarbij score 5 de hoogste mate van impact heeft en de grootste kans van optreden heeft.

Alleen scores met 4 en 5 worden meegenomen in de continuïteitsparagraaf.

Die risico's worden geanalyseerd en de beheersmaatregelen beschreven.

De maximale schade wordt ingeschat, de kans op voorkomen ingeschat (preventie) en indien noodzakelijk zullen er de noodzakelijke buffers moeten worden berekend.

Het totaal van de opgetelde buffers vormt het minimaal noodzakelijke buffervermogen om de risico's op te kunnen vangen, mochten deze zich ondanks beheersingsmaatregelen toch voordoen. Het reserve beleid van Delta-onderwijs sluit daar bij aan.

Scenario's

Naast een risico inschatting wordt op bedrijfsniveau een meerjarenprojectie (scenario) voor de exploitatie opgesteld op basis van de bekende leerlingenaantallen plus de inschatting van de ontwikkeling in die populatie. Deze meerjarenprojectie en overige toekomstgerichte gegevens zijn opgesteld bij ongewijzigd beleid en bestaande wet- en regelgeving.

B II. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

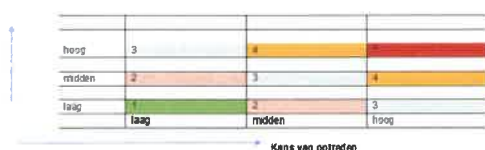
Delta-onderwijs geeft aan voor welke risico's en onzekerheden zij zich de komende jaren ziet geplaatst en op welke wijze zij passende maatregelen treft om aan deze risico's en onzekerheden het hoofd te bieden.

Voor de periode 2017-2020 zijn de risico's in beeld gebracht en beschreven. Tevens zijn de beheersmaatregelen om aan deze risico's het hoofd te bieden in kaart gebracht. In 2017 zijn zowel de risico's als de beheersmaatregelen geëvalueerd.

Risico's en beheersmaatregelen in beeld (2018-2023)

De risico's met een score hoger dan 3 worden uitgelicht

Mate van impact

1.4 Omgeving

We hebben bij Delta-onderwijs te maken leegstand van lokalen m.n. in de wijk Dommelbergen en op andere plaatsen juist een tekort aan lokalen.

Voor wat betreft een capaciteitstekort is er overleg met de gemeente over de locatie centrum (Westhoek), Vrachelen II en IV (Meander) en uitbreiding woningen in Dorst (Marcoen).

De Menorah van PCPO heeft een beroep gedaan op de "formele" leegstand bij basisschool de Ontdekking en wil komend schooljaar daar zijn intrek doen. Daardoor zou de Ontdekking inwoning krijgen in Oosterheide. Hierover is het CVB in overleg met PCPO en de gemeente Oosterhout. **Score 4.**

Evaluatie 2018:

De verdichtingsproblematiek is in de Wijk Slotjes (deels) opgelost door het verdunnen en verspreiden van de leerlingen over verschillende scholen. Er is begeleiding (geweest) voor deze kinderen op hun nieuwe school om de leerling verplaatsingen kwalitatief te laten verlopen.

2.2 Personeel

Er dreigt een personeelstekort te komen. Het bemensen van de (meerjaren) reguliere formatie is daarbij een eerste prioriteit. Als tweede prioriteit is de inrichting van de flexibele schil voor m.n. vervangingen. Door boven formatief te investeren in de aanname van leerkrachten wordt getracht voortijdig het personeelstekort te voorkomen. Het potentieel zien we de komende jaren sterk afnemen, denk aan onvoldoende instroom vanuit PABO's en uitstroom van mensen die (vroegtijdig) met pensioen gaan. Op dit moment komt er nog aanwas van leerkrachten uit de Randstad onze kant op, de reden is dat zij in Brabant woonachtig zijn. Het wordt noodzakelijk om een aantrekkelijke werkgever te zijn, dit brengt mogelijk hogere kosten met zich mee (werving). **Score 5**

*Evaluatie 2018: Het ziekteverzuim laat zeker een daling zien.
Monitoring van het verzuim is en blijft nog steeds noodzakelijk.*

2.6 Milieu en veiligheid

Het duurzaamheidsplatform vraagt het onderwijs om bewustwording. Daarbij worden initiatieven gevraagd om zonnepanelen op scholen te plaatsen aangevuld met allerlei andere duurzame mogelijkheden. Op onze scholen liggen inmiddels door eigen initiatief al twee jaar zonnepanelen.

Vanaf 2019 verplicht het Activiteitenbesluit Milieubeheer bedrijven en instellingen (inrichtingen) die vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas (equivalent) per jaar verbruiken om energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder te treffen. Hiervoor ontvangen wij van de overheid geen middelen. Wel dienen wij deze scholen door te geven aan het Ministerie.

Score 4

Nieuw geïdentificeerde risico's en getroffen beheersmaatregelen (2019-2023)

1.1 Politiek

Advies Onderwijsraad

Op 4 juli 2018 presenteerde de Onderwijsraad haar rapport "Inzicht in en verantwoording van onderwijskosten"1. In dit rapport constateert de Onderwijsraad dat de overheid vanwege haar stelselverantwoordelijkheid meer inzicht in de bestedingen door schoolbesturen nodig heeft, maar ook dat schoolbesturen meer inzicht in de bekostiging van de overheid nodig hebben om solide beleid te kunnen voeren.

"...De raad beveelt aan de bekostigingsformules te actualiseren en te vereenvoudigen. De vele normbedragen en parameters in het funderend onderwijs hebben een onjuiste sturende werking op de bestedingen en de maatschappelijke discussie daaromheen. De complexiteit zorgt voor onterechte discussies over de rechtmatigheid van bestedingen. Daarnaast dient versnippering van de bekostiging ingeperkt te worden, zodat de stabiliteit van de bekostiging gewaarborgd blijft..."

De Onderwijsraad constateert tevens dat de bekostigingssystematiek in het primair onderwijs complex en versnipperd is, waardoor het heel lastig is om goed zicht te krijgen op de ontwikkeling van de bekostiging. Dat maakt het voor schoolbesturen lastig om scherp (meerjarig) te sturen en te begroten. Daarbij is de huidige bekostigingssystematiek lastig te begrijpen voor directeuren, leerkrachten, intern toezicht, (G)MR en ouders en schept deze bekostigingssystematiek regelmatig verkeerde verwachtingen bij zowel politiek als horizontale stakeholders (de verschillende parameters worden vaak gezien als verplichtingen waaraan het geld moet worden besteed).

Volgens de Onderwijsraad komt hierdoor het goede gesprek over de inzet van de bekostiging en de verantwoording daarover maar lastig tot stand. De Onderwijsraad stelt dan ook voor om de bekostiging te vereenvoudigen. Het advies van de Onderwijsraad is daarmee volledig in lijn met datgene wat werd beoogd in het overleg van de PO-Raad en een aantal schoolbesturen met OCW in het kader van mogelijke aanpassingen in de bekostigingssystematiek.

De gevolgen van “**Het voorstel voor vereenvoudiging van de bekostiging**” zijn voor Delta-onderwijs nog niet in beeld. De kans van optreden is hoog en de mate van impact is nog onzeker. Hier zal het management op voorbereid moeten worden. **Score 4**

B III. Verslag van de Raad van Toezicht.

Zie hiervoor de volgende pagina's.

Ondertekening namens het bestuur

Datum: 18 juni 2019

Plaats: Oosterhout

Naam: L.C.J.M. Oomen

Functie: Voorzitter College van Bestuur

Ondertekening:

Verslag van de Raad van Toezicht.

1. Inleiding

Bij een goed en transparant intern en extern toezicht hoort een verslag van de activiteiten van de Raad van Toezicht. Hierbij biedt de Raad van Toezicht het jaarverslag over 2018 aan. Om recht te doen aan de vergelijkbaarheid is dit jaarverslag op gelijke wijze als voorgaande jaren opgebouwd.

2. Raad van Toezicht

A. Taken van de Raad van Toezicht:

De Raad van Toezicht heeft als belangrijkste taken:

- Het houden van integraal toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken binnen Delta Onderwijs;
- Het met raad en advies terzijde staan van de bestuurder(s);
- Het functioneren als werkgever van het bestuur, en
- Het wegen van de belangen van stakeholders en het publieke belang.

B. Samenstelling Raad van Toezicht:

De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar een wijziging ondergaan in de personele bezetting. Op 1 mei 2018 is één lid volgens schema afgetreden. Dit aftredend lid was niet meer herkiesbaar. Het betreft:

W. (Willem) van Zelst. Functie: Pensioen (voorheen eigen adviesbureau). Relevante nevenfuncties: n.v.t.

De Raad van Toezicht heeft besloten de aldus ontstane vacature niet in te vullen. Met ingang van 1 mei 2018 bestaat de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

- *B. (Bart) Hooijdonk*, voorzitter, Functie: docent recht aan de Juridische Hogeschool Avans & Fontys. Relevante nevenfuncties: n.v.t.
- *M. (Marc) Steevens*, plaatsvervangend voorzitter. Functie: directeur eigenaar internationale groothandel. Relevante nevenfuncties: n.v.t.
- *M. (Marion) Corvers*, lid. Functie: ritueel begeleider en coach. Relevante nevenfuncties: n.v.t.
- *M. (Marleen) Cornelisse*, lid. Functie: zelfstandig ondernemer. Relevante nevenfuncties: n.v.t.
- *A. (Arthur) Slijkhuis*, lid. Functie: bankier. Relevante nevenfuncties: n.v.t.
- *T. (Theo) Lansu*, lid, Functie: directeur Lansu Onderwijsadvies. Relevante nevenfuncties: n.v.t.

Met ingang van 1 mei 2019 zijn volgens schema afgetreden de heer B. Hooijdonk en mevrouw M. Corvers. De functie van voorzitter wordt per deze datum ingevuld door de heer M. Steevens. De heer D.R. Boots is met ingang van 1 mei 2019 toegetreden als lid van de Raad van Toezicht.

Hieronder de aftreedroosters voor de jaren 2017, 2018 en 2019:

AFTREEDROOSTER 01-05-2017

Naam	Benoemd 1 ^e termijn	2 ^e termijn	3 ^e termijn	Aftreding
Marion Corvers	01-07-2009	29-08-2013	30-04-2016	30-04-2019
Bart Hooijdonk	20-07-2009	29-08-2013	30-04-2016	30-04-2019
Arthur Slijkhuis	01-05-2017	30-04-2020	30-04-2023	01-05-2026
Theo Lansu	01-05-2017	30-04-2020	30-04-2023	01-05-2026
Marleen Cornelisse	26-09-2011	26-09-2014	30-04-2017	30-04-2020
Willem van Zelst	06-10-2008	06-10-2012	01-12-2015	30-04-2018
Marc Steevens	01-03-2013	30-04-2016	30-04-2019	30-04-2022

AFTREEDROOSTER 01-05-2018

Naam	Benoemd 1 ^e termijn	2 ^e termijn	3 ^e termijn	Aftreding
Marion Corvers	01-07-2009	29-08-2013	30-04-2016	30-04-2019
Bart Hooijdonk	20-07-2009	29-08-2013	30-04-2016	30-04-2019
Arthur Slijkhuis	01-05-2017	01-05-2020	30-04-2023	30-04-2026
Theo Lansu	01-05-2017	01-05-2020	30-04-2023	30-04-2026
Marleen Cornelisse	26-09-2011	26-09-2014	30-04-2017	30-04-2020
Marc Steevens	01-03-2013	30-04-2016	30-04-2019	30-04-2022

AFTREEDROOSTER 01-05-2019

Naam	Benoemd 1 ^e termijn	2 ^e termijn	3 ^e termijn	Aftreding
Danny Boots	01-05-2019	30-04-2022	30-04-2025	30-04-2028
Arthur Slijkhuis	01-05-2017	30-04-2020	30-04-2023	30-04-2026
Theo Lansu	01-05-2017	30-04-2020	30-04-2023	30-04-2026
Marleen Cornelisse	26-09-2011	26-09-2014	30-04-2017	30-04-2020
Marc Steevens	01-03-2013	30-04-2016	30-04-2019	30-04-2022

De raad van toezicht wordt in haar functioneren ambtelijk ondersteund door mevrouw *M. (Marie-Therese) Jespers*.

De heer Steevens heeft zitting vanuit de voordracht van de GMR. De heren Hooijdonk, Van Zelst en Lansu zijn op basis van een pre-voordracht van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oosterhout aangewezen ter behartiging van de belangen van het openbaar onderwijs. Mevrouw Corvers behartigt als deskundige de pastorale en catechetische aspecten van het onderwijs op de katholieke scholen van Delta-Onderwijs.

C. Rooster van aftreden:

De Raad van Toezicht heeft, conform statuten en reglement, een rooster van aftreden vastgesteld. In het verslagjaar is een nieuw rooster van aftreden vastgesteld. Volgens dit rooster is in het verslagjaar één lid afgetreden.

D. Functioneren van de Raad van Toezicht:

De Raad van Toezicht vervult zijn functie door vanuit de eigen deskundigheid de voortgang van activiteiten in de organisatie en het functioneren van het College van Bestuur actief te volgen. Hij laat zich daartoe breed informeren door het College van Bestuur, de accountant en door contacten met de GMR en het bijwonen van discussie- en opleidingsbijeenkomsten bestemd voor toezichthouders (o.a. bijeenkomsten van het VTOI over intern toezicht en samenwerking).

In het verslagjaar 2018 is de Raad van Toezicht zes (6) keer in een formele vergadering bijeen gekomen.

Naast de formele remuneratiecommissie waarin de heren Hooijdonk en Steevens zitting hebben worden de navolgende informele portefeuilles onderscheiden:

- Financiën: de heren Slijkhuis en Steevens
- Strategie en beleid: de heren Slijkhuis en Steevens
- Onderwijs/kinderopvang/kwaliteitszorg en professionalisering: de heren Lansu en van Zelst
- Governance / wet- en regelgeving: mevrouw Corvers en de heer Hooijdonk
- Identiteit: de dames Corvers en Cornelisse
- Sollicitatiecommissie: ad hoc

E. Kernwaarden:

De Raad van Toezicht hecht eraan om zijn functioneren kritisch tegen het licht te houden en als Raad van Toezicht zichzelf verder te professionaliseren. Hiertoe heeft de Raad van Toezicht in 2014 de volgende kernwaarden vastgesteld:

- *(wederzijds) Respect*: de manier van omgaan met elkaar zodat ieder zich veilig en in zijn/haar waarde gelaten voelt.

- *Kritisch*: de onderscheidende instelling die recht doet aan het onafhankelijk doen en denken van ieder van de leden van de Raad van Toezicht zodanig dat wij kunnen komen tot de kern van de zaak en wel zo dat alle argumenten gehoord en gewogen worden.
- *Transparantie*: het vermogen om gedrag betreffende personen en processen zichtbaar en inzichtelijk te maken zodat dit door anderen als transparant wordt ervaren.

De kernwaarden zijn voor de Raad van Toezicht van nevenschikkend en niet van onderschikkend belang. Ze zijn gelijkwaardig en vullen elkaar aan tot een geheel van waarden waaraan de Raad van Toezicht zich conformeert.

F. Honorering van de leden van de raad:

De honorering is in het verslagjaar niet gewijzigd en is in overeenstemming met de richtlijnen van de VTOI ten aanzien van honorering van toezichthouders. Dit komt neer op een honorering voor leden van circa 5% en de voorzitter circa 7,5% van het bruto jaarsalaris van de bestuurder.

3. De Raad van Toezicht als werkgever

De remuneratiecommissie heeft met beide bestuurders (afzonderlijk) een functioneringsgesprek gevoerd. De gesprekken waren positief, kritisch en opbouwend van karakter. De commissie (en daarmee de Raad van Toezicht) spreekt haar vertrouwen uit in beide bestuurders en ziet de toekomstige samenwerking vol vertrouwen tegemoet.

4. Raad van Toezicht en haar interne partners

Gedurende het verslagjaar heeft de raad met verschillende interne partners binnen de stichting formeel en informeel overleg contact. Een kort overzicht:

a. Raad van Toezicht en College van Bestuur:

Het College van Bestuur (CvB) is bij alle formele vergaderingen van de Raad van Toezicht (geheel of gedeeltelijk) aanwezig. In de vergaderingen vervullen de bestuurders een informatieve rol. Het CvB informeert, praat de raad bij en adviseert waar nodig. Het CvB heeft een terughoudende rol in de onderlinge discussie binnen de raad. De bestuurders hebben geen rol in de uiteindelijke besluitvorming van de raad.

In een enkele situatie (begroting en jaarrekening) heeft een nadere toelichting op onderwerpen plaatsgevonden vanuit de directie. De raad heeft deze contacten als waardevol ervaren. De Raad van Toezicht spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop het CvB zich in het verslagjaar heeft gemanifesteerd en heeft gepresteerd.

b. Raad van Toezicht en GMR:

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht tweemaal informeel overleg gehad met de GMR. Eén themabijeenkomst (over het thema "tijdperk van verandering of verandering van een tijdperk" was in aanwezigheid van het College van Bestuur. Een tweede bijeenkomst, zonder aanwezigheid van het College van Bestuur, heeft plaatsgevonden vanuit de wens van zowel de Raad van Toezicht als de GMR om vaker samen te overleggen over inhoudelijke thema's binnen Delta Onderwijs. De Raad van Toezicht heeft het voornemen om zijn informatievoorziening te verbreden en naast de informatie van het College van Bestuur ook andere informatiebronnen c.q. stakeholders te raadplegen. Een dergelijk overleg met de GMR is daar een eerste stap in. Tijdens de bijeenkomst heeft de manager kwaliteitszorg een korte inleiding gegeven over de wijze waarop de kwaliteitszorg binnen Delta onderwijs is geregeld en het traject van interne visitaties die daarvan deel uitmaken. Na deze inleiding is open en constructief met de GMR gediscussieerd. De bijeenkomst is door zowel de raad als de GMR positief ontvangen.

c. Raad van Toezicht en directie:

In het verslagjaar is geen informeel overleg geweest tussen leden van de Raad van Toezicht en de directie. Wel is er contact geweest tussen leden van de Raad van Toezicht en leden van de directie in het kader van de totstandkoming van het nieuwe strategisch beleidsplan.

d. Overige activiteiten:

De Raad van Toezicht is gedurende het verslagjaar bij diverse bijeenkomsten en gebeurtenissen in de organisatie aanwezig geweest. De Raad van Toezicht waardeert de mogelijkheid om dergelijke bijeenkomsten bij te wonen.

De Raad van Toezicht heeft een gesprek gevoerd met de onderwijsinspectie in het kader van het vierjaarlijks Inspectieonderzoek. Voorts heeft de Raad van Toezicht geparticipeerd in een Deltabrede

bijeenkomst in het kader van de totstandkoming van een nieuw strategisch beleidsplan. Mede in het kader van de voorbereiding op dat nieuwe strategisch beleidsplan heeft de Raad van Toezicht een kennissessie georganiseerd onder leiding van Peter Slegers, tot voor kort hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit Twente en daarvoor aan de Universiteit Amsterdam. In een interactieve sessie met de Raad van Toezicht zijn de ontwikkelingen in het primair onderwijs besproken. De Raad van Toezicht heeft hierdoor een scherper beeld gekregen over wat naar zijn oordeel een rol zou moeten spelen in het nieuwe strategisch beleidsplan.

5. Inhoudelijke onderwerpen

In het verslagjaar zijn diverse inhoudelijke onderwerpen de revue gepasseerd. De meest belangrijke zijn:

a. Uitwerking Strategisch beleid(s)plan) 2015-2019

Stilgestaan is o.a. bij de ontwikkeling van het scholenlandschap in Oosterhout. Verder is een start gemaakt met het nadenken over (de kaders van) een nieuw strategisch beleidsplan.

b. Algemene informatie van de bestuurders:

Tijdens het zittingsjaar is de Raad van Toezicht door de bestuurders bijgepraat over de diverse ontwikkelingen in de organisatie en buiten de organisatie voor zover die een raakvlak hebben met het wel en wee van de stichting. Aan de orde zijn o.a. gekomen:

- De ontwikkelingen rondom de huisvesting van Delta scholen.
- Het vierjaarlijks onderzoek door de onderwijsinspectie
- Ontwikkelingen rondom de arbeidsvoorwaarden in het basisonderwijs en de wijze waarop hiermee door Delta onderwijs is omgegaan.
- Diverse algemene ontwikkelingen op de Deltascholen.

6. Financiën

Ook in 2018 is het onderwerp financiën diverse keren de revue gepasseerd. Naast algemene voortgangsrapportages, zijn de belangrijkste onderwerpen:

a. Jaarrekening en jaarverslag 2017:

In een open gesprek tussen accountants, College van Bestuur en Raad van Toezicht zijn de jaarrekening en het jaarverslag 2017 kritisch besproken.

De belangrijkste financiële ontwikkelingen zijn in beeld gebracht en toegelicht. Nog steeds moet op de onzekere factor overheid worden geanticipeerd zoals dat ieder jaar het geval is. De jaarrekening geeft een getrouw en financieel rechtmatig beeld.

De Raad van Toezicht geeft haar complimenten aan CvB en de betreffende portefeuillehouders vanuit in directeurenraad. De Raad van Toezicht heeft het jaarverslag en de jaarrekening 2017 goedgekeurd en het College van Bestuur décharge verleend voor het in 2017 gevoerde beleid.

b. Stichtingsbegroting 2019 en meerjarenraming

De stichtingsbegroting 2019 geeft een zo goed mogelijk beeld van de kostenramingen. In de begroting wordt qua personeel ingezet op terugdringen c.q. zo goed mogelijk omgaan met het lerarentekort. De Raad van Toezicht heeft de stichtingsbegroting voor 2019 goedgekeurd.

Bij zowel de bespreking van de stichtingsbegroting alsmede bij de bespreking van de jaarrekening en het jaarverslag bespreekt de Raad van Toezicht met het College van Bestuur de doelmatigheid van de inzet van de middelen. De Raad stelt, aan de hand van deze besprekingen, vast dat het College van Bestuur de middelen doelmatig inzet binnen de stichting.

7 . Tot slot

De Raad van Toezicht spreekt zijn waardering uit voor de inzet waarmee het College van Bestuur, het management en de overige personeelsleden van Delta onderwijs hun functies hebben vervuld. Het enthousiasme, de kennis en kunde van de werknemers staan borg voor de visie van Delta onderwijs: goed onderwijs voor allen.

Tenslotte blijft 2018 voor enkele medewerkers in het geheugen gegrift als een zwaar jaar: zij kregen in hun directe omgeving te maken met ernstige ziekte of overlijden. Wij wensen hen veel sterkte en spreken de hoop uit dat 2019 voor hen een beter jaar mag worden.

Ondertekening namens de toezichthouder

Datum: 18 juni 2019

Plaats: Oosterhout

Naam: M.G. Steevens

Functie: Voorzitter

Ondertekening:

KENGETALLEN

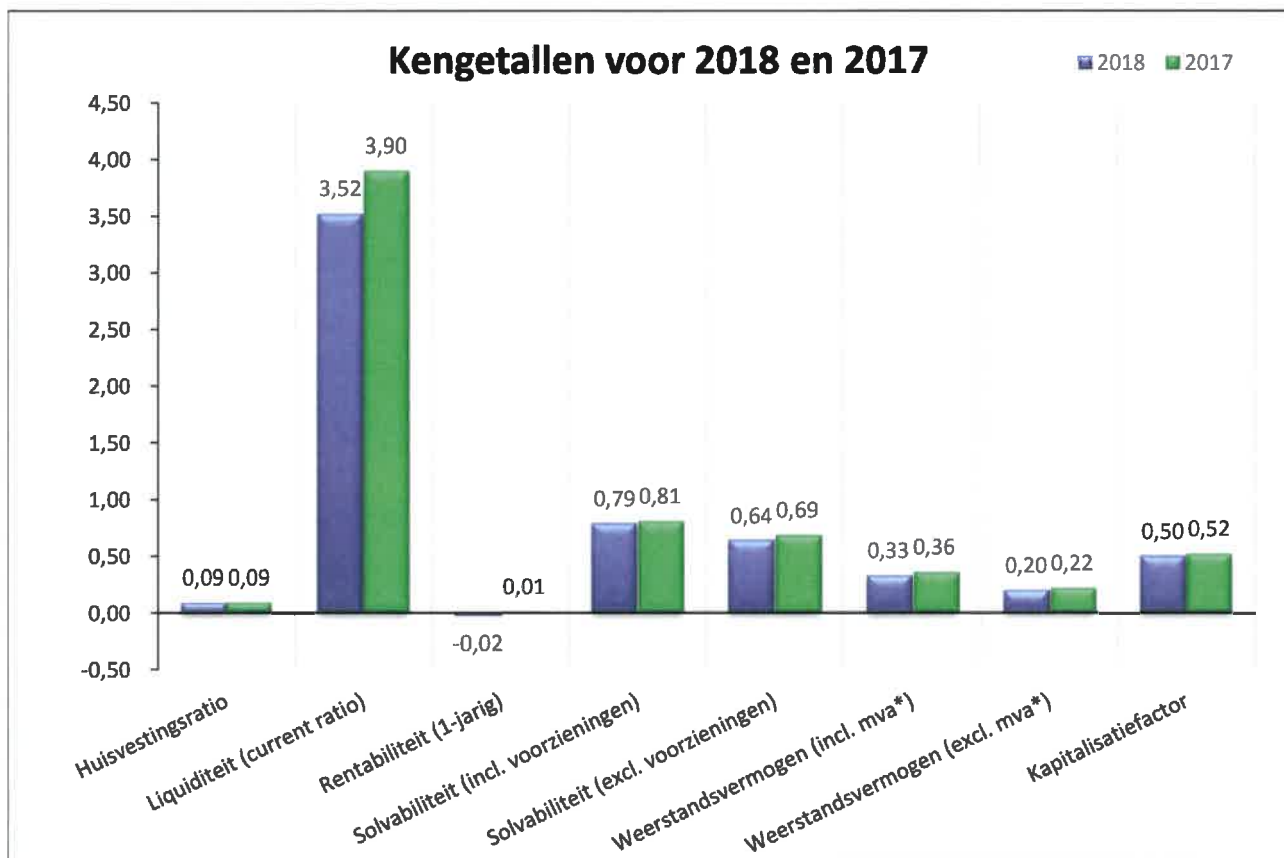
In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de onderwijsinspectie dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van de signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie.

Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetal	2018	2017	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,09	0,09	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,52	3,90	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	-0,02	0,01	lager dan -0,10
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,79	0,81	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	0,64	0,69	geen
Weerstandsvermogen (incl. mva*)	0,33	0,36	kleiner dan 0,05
Weerstandsvermogen (excl. mva*)	0,20	0,22	geen
Kapitalisatiefactor	0,50	0,52	geen

* mva: materiële vaste activa

Bovenstaande kengetallen zijn hieronder grafisch weergegeven.

Hierna vindt u de omschrijving en definitie per kengetal inclusief berekening.

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten.

- **Definitie:** Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten.

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Huisvestingslasten	2.627.838		2.260.614	
- Afschrijvingen gebouwen en terreinen	36.022		33.820	
Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen		2.663.860		2.294.434
- Totale lasten	28.456.822		26.585.358	
Som totale lasten en financiële lasten		28.456.822		26.585.358
Kengetal:	0,09		0,09	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2018 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de huisvestingsratio gelijk gebleven.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

- **Definitie:** De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, kortlopende effecten en vorderingen) en de kortlopende schulden.

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Liquide middelen	8.336.725		8.552.574	
- Kortlopende effecten	519.682		519.682	
- Vorderingen	1.512.789		1.255.469	
Vlottende activa		10.369.196		10.327.725
Kortlopende schulden		2.945.911		2.644.903
Kengetal:	3,52		3,90	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,52 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit de posten benoemd in de toelichting op de balans onder 2.4 Kortlopende schulden.

De stichting heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 8.336.725 aan liquide middelen, € 519.682 aan kortlopende effecten en daarnaast € 1.512.789 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 2.945.911.

De liquiditeit is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gedaald.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

- **Definitie:** Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
Resultaat		-651.532		276.594
- Totaal baten	27.791.280		26.840.644	
- Financiële baten	14.010		21.308	
Som totaal baten inclusief financiële baten		27.805.290		26.861.952
Kengetal 1-jarig:		-0,02		0,01

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 27.805.290, een resultaat behaald van -€ 651.532. Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen en besteed wordt er € 0,02 wordt ingeteerd op de reserves.

De rentabiliteit is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de rentabiliteitspositie gedaald.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

- **Definitie inclusief voorzieningen:** Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	9.142.892		9.794.424	
- Voorzieningen	2.071.771		1.761.539	
Som eigen vermogen en voorzieningen		11.214.663		11.555.963
Totaal vermogen		14.210.313		14.274.137
Kengetal:		0,79		0,81

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 79% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 21% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de solvabiliteitspositie gedaald.

- **Definitie exclusief voorzieningen: Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.**

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Eigen vermogen	9.142.892	9.794.424
Totaal vermogen	14.210.313	14.274.137
Kengetal:	0,64	0,69

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van solvabiliteit.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

- **Definitie inclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten)**

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Eigen vermogen	9.142.892	9.794.424
- Totaal baten	27.791.280	26.840.644
- Financiële baten	14.010	21.308
Som totaal baten inclusief financiële baten	27.805.290	26.861.952
Kengetal:	0,33	0,36

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is het weerstandsvermogen gedaald.

- **Definitie exclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).**

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
- Eigen vermogen	9.142.892	9.794.424
- Materiële vaste activa	3.694.417	3.808.862
Verschil eigen vermogen en materiële vaste activa	5.448.475	5.985.562
- Totaal baten	27.791.280	26.840.644
- Financiële baten	14.010	21.308
Som totaal baten inclusief financiële baten	27.805.290	26.861.952
Kengetal:	0,20	0,22

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van het weerstandsvermogen.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

- **Definitie:** De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Balans totaal	14.210.313		14.274.137	
- Materiële vaste activa gebouwen en terreinen	225.795		243.471	
Vershil balans totaal en materiële vaste activa gebouwen en terreinen		<u>13.984.518</u>		<u>14.030.666</u>
- Totaal baten	27.791.280		26.840.644	
- Financiële baten	14.010		21.308	
Som totaal baten inclusief financiële baten		<u>27.805.290</u>		<u>26.861.952</u>
Kengetal:		0,50		0,52

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor.

JAAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
<u>Gebouwen</u>			
Gebouwen	180	6,67	500
<u>Inventaris en apparatuur</u>			
Meubilair	180	6,67	500
ICT - laptop	36	33,33	500
ICT - PC, printer, beeldscherm	48	25	500
ICT - netwerk, server, website, camera, beamer	60	20	500
ICT - digiborden	180	6,67	500
<u>Overige materiële vaste activa</u>			
Onderwijsleerpakket - taal, lezen, rekenen	96	12,5	500
Onderwijsleerpakket - overige methoden en leermiddelen	120	10	500

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt. Dit is op basis van de oude systematiek.

Financiële vaste activa

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden de onderfinanciële vaste activa opgenomen effecten die:

- geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille; en
 - niet tot einde looptijd worden aangehouden;
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Waardevermeerderingen van deze effecten worden rechtstreeks verwerkt in de herwaarderingsreserve. Op het moment dat de desbetreffende effecten niet langer in de balans worden verwerkt, wordt de cumulatieve waardevermeerdering in het eigen vermogen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien van een individueel effect de reële waarde onder de (geamortiseerde) kostprijs komt, wordt de waardevermindering verwerkt ten laste van de staat van baten en lasten. Voor rentedragende financiële activa vindt verwerking van de rentebaten plaats tegen de effectieve-rentemethode.

Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

Gekochte, rentedragende effecten die tot het einde van de looptijd worden aangehouden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na de eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de staat van baten en lasten worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via het eigen vermogen worden in de eerste waardering verwerkt. Bij verkoop van de effecten aan een derde of door opname in de effectieve rente (in geval van een rentedragend actief) worden de transactiekosten in de staat van baten en lasten verwerkt.

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten leningen en obligaties die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen en obligaties gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen en worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze waarborgsommen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Omdat de goederen waarvoor borg is betaald eigendom zijn voor de duur van het gebruik wordt er geen voorziening getroffen voor oninbaarheid.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten

Voor de waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen van effecten, zie toelichting effecten financiële vaste activa. Effecten als onderdeel van de vlottende activa hebben een looptijd korter dan één jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	Beperkingen	EUR
- Reserve personeel	Dekking personele fricties		539.023
- Reserve Personeels- en Arbeidsmarktbeleid	Inzet in de jaren 2014 en volgend		515.703
- Reserve BAPO	Aangewend voor toekomstige BAPO		1.633.859
- Reserve projecten Overige	Bestemd voor specifieke schoolprojecten		1.684.359

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening voor langdurig zieke werknemers

De voorziening langdurig zieke werknemers wordt gevormd door de verwachte salariskosten van langdurig zieke werknemers die waarschijnlijk niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Bij de bepaling van de voorziening groot onderhoud is gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling conform RJO artikel 4 lid 1c.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen. De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2018 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2018 97,00%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Prijrisico

De instelling loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa en effecten, opgenomen onder vlottende activa. De instelling beheerst het marktrisico door onderscheid aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de Richtlijn voor Onderwijsinstellingen een segmentatie van de staat van baten en lasten gemaakt in de volgende segmenten: PO, VO

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

En vergelijkende cijfers 2017. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2018		31-12-2017	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	3.694.417		3.808.862	
1.1.3	Financiële vaste activa	146.700		137.550	
	<i>Totaal vaste activa</i>		3.841.117		3.946.412
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen	1.512.789		1.255.469	
1.2.3	Kortlopende effecten	519.682		519.682	
1.2.4	Liquide middelen	8.336.725		8.552.574	
	<i>Totaal vlottende activa</i>		10.369.196		10.327.725
	TOTAAL ACTIVA		14.210.313		14.274.137
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	9.142.892		9.794.424	
2.2	Voorzieningen	2.071.771		1.761.539	
2.3	Langlopende schulden	49.739		73.271	
2.4	Kortlopende schulden	2.945.911		2.644.903	
	TOTAAL PASSIVA		14.210.313		14.274.137

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018
En vergelijkende cijfers 2017

		2018		Begroet 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
3	Baten						
3.1	Rijksbijdragen OCW	26.555.717		24.244.593		25.541.946	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	182.391		125.444		204.999	
3.5	Overige baten	1.053.172		587.894		1.093.699	
	<i>Totaal baten</i>		<i>27.791.280</i>		<i>24.957.931</i>		<i>26.840.644</i>
4	Lasten						
4.1	Personeelslasten	22.784.211		20.651.013		21.516.437	
4.2	Afschrijvingen	700.051		679.589		719.680	
4.3	Huisvestingslasten	2.627.838		2.128.809		2.260.614	
4.4	Overige lasten	2.344.722		2.066.970		2.088.627	
	<i>Totaal lasten</i>		<i>28.456.822</i>		<i>25.526.381</i>		<i>26.585.358</i>
	<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-665.542</i>		<i>-568.450</i>		<i>255.286</i>
6	Financiële baten en lasten						
6.1	Financiële baten	14.010		17.500		21.308	
6.2	Financiële lasten	-		9.550		-	
	<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		<i>14.010</i>		<i>7.950</i>		<i>21.308</i>
	Totaal resultaat *		-651.532		-560.500		276.594

*(- is negatief)

Bestemming van het resultaat

Een bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2018
En vergelijkende cijfers 2017

		2018		2017	
	Ref.	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering (saldo baten en lasten)			-665.542		255.286
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>					
- Afschrijvingen	4.2	700.051		719.680	
- Mutaties voorzieningen	2.2	310.232		-224.513	
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat			1.010.283		495.167
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>					
- Vorderingen	1.2.2/-1.2.2.14	-261.132		81.528	
- Effecten	1.2.3	-		29.138	
- Kortlopende schulden	2.4/-2.4.18	301.008		98.889	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal			39.876		209.555
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			384.617		960.008
Ontvangen interest	6.1.1/-1.2.2.14		17.822		23.673
Mutaties overige financiële vaste activa	6.1.4 / 6.2.2		-		-2.365
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			402.439		981.316
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-592.558		-599.813	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.1.2	6.952		-	
Overige investeringen in financiële vaste activa	1.1.3	-9.150		-18.450	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-594.756		-618.263
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing langlopende schulden	2.3	-23.532		-6.281	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-23.532		-6.281
Kasstroom uit overige balansmutaties					
Mutatie liquide middelen	1.2.4		-215.849		356.772
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
		2018		2017	
		€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		8.552.574		8.195.802	
Mutatie boekjaar liquide middelen		-215.849		356.772	
Stand liquide middelen per 31-12			8.336.725		8.552.574

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€
Stand per 01-01-2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	432.587	7.601.403	3.396.110	11.430.100
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	189.116	4.899.339	2.532.783	7.621.238
Materiële vaste activa per 01-01-2018	243.471	2.702.064	863.327	3.808.862
Verloop gedurende 2018				
Investerings	18.346	448.649	125.563	592.558
Desinvesteringen	-	130.267	95.577	225.844
Afschrijvingen	36.022	456.426	207.603	700.051
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	130.268	88.624	218.892
Mutatie gedurende 2018	17.676-	7.777-	88.992-	114.445-
Stand per 31-12-2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	450.933	7.919.785	3.426.097	11.796.815
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	225.138	5.225.497	2.651.762	8.102.398
Materiële vaste activa per 31-12-2018	225.795	2.694.287	774.335	3.694.417

Gebouwen

In 2018 hebben er enkele investeringen in gebouwen plaatsgevonden.

Terreinen

In 2018 hebben er enkele investeringen in terreinen plaatsgevonden.

Inventaris en apparatuur

Er is in 2018 geïnvesteerd in ICT en meubilair. Daarnaast is vanwege de sluiting van een school activa gedesinvesteerd. Een deel hiervan is overgenomen door een andere school binnen de stichting en daar opnieuw geactiveerd (boekwaarde).

Overige materiële vaste activa

Er hebben in 2018 investeringen plaatsgevonden in leermiddelen. Vanwege de sluiting van een school is activa gedesinvesteerd. Deze activa is niet door een andere school overgenomen en geboekt als een boekverlies.

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.3	Financiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2018	Investe- ringen 2018	Desinves- teringen 2018	Waarde- verandering 2018	Resultaat 2018	Boek- waarde 31-12-2018
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8.3	Waarborgsommen *	137.550	9.150	-	-	-	146.700
	Totaal Financiële vaste activa	137.550	9.150	-	-	-	146.700

*Waarborgsommen: hieronder zijn de waarborgsommen van Snappet opgenomen voor het gebruik van tablets.

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
1.2.2.1	Debiteuren	138.528	78.450
1.2.2.2	OCW	896.183	1.020.209
1.2.2.3	Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	82.592	40.762
	<i>Subtotaal vorderingen</i>	<i>1.117.303</i>	<i>1.139.421</i>
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	22.197	1.669
1.2.2.14	Te ontvangen interest	3.960	7.772
1.2.2.15	Overige overlopende activa	369.329	106.607
	<i>Overlopende activa</i>	<i>395.486</i>	<i>116.048</i>
	Totaal Vorderingen	1.512.789	1.255.469

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd van één jaar, met uitzondering van de vordering op het UWV inzake transitievergoedingen van € 187.000, deze heeft een looptijd langer dan één jaar.

Onder de overige overlopende activa onder 1.2.2.15 is een vordering opgenomen op Delta Voorschool van € 155.000 waarbij de aflossing in 2019 gaat plaatsvinden.

1.2.3	Kortlopende effecten	Boek- waarde 1-1-2018	Investe- ringen 2018	Desinveste- ringen 2018	Boek- waarde 31-12-2018
		€	€	€	€
1.2.3.2	Obligaties	519.682	-	-	519.682
	Totaal Kortlopende effecten	519.682	-	-	519.682

1.2.4	Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
1.2.4.1	Kasmiddelen	2.265	5.496
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	8.334.460	8.547.078
	Totaal liquide middelen	8.336.725	8.552.574

De liquide middelen staat ter vrije beschikking van de Stichting.

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen				
2.1.1.1 Algemene reserve	5.387.228	-617.280	-	4.769.948
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	4.407.196	-34.251	-	4.372.944
Totaal Eigen vermogen	9.794.424	-651.531	-	9.142.892

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

	Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
	€	€	€	€
2.1.1.2.1 Reserve personeel	539.023	-	-	539.023
2.1.1.2.4 Reserve Personeels- en Arbeidsmarktbeleid	515.703	-	-	515.703
2.1.1.2.6 Reserve BAPO	1.633.859	-	-	1.633.859
2.1.1.2.9 Reserve projecten Overige	1.718.610	-34.251	-	1.684.359
Totaal bestemmingsreserves publiek	4.407.196	-34.251	-	4.372.944

2.2 Voorzieningen	Stand per 01-01-2018	Dotatie 2018	Onttrek-king 2018	Vrijval 2018	Mutatie	Stand per 31-12-2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1 Personele voorzieningen	560.739	338.579	105.604	24.768	-	768.946	299.911	270.200	198.835
2.2.3 Voorzieningen voor groot onderhoud	1.200.800	658.404	556.379	-	-	1.302.825	795.772	507.053	-
Totaal Voorzieningen	1.761.539	996.983	661.983	24.768	-	2.071.771	1.095.683	777.253	198.835

2.2.1 Personele voorzieningen	Stand per 01-01-2018	Dotatie 2018	Onttrek-king 2018	Vrijval 2018	Mutatie	Stand per 31-12-2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4 Voorziening jubilea	387.838	95.384	65.047	-	-	418.175	61.705	157.635	198.835
2.2.1.7 Voorziening langdurig zieken	172.901	243.195	40.557	24.768	-	350.771	238.206	112.565	-
Totaal personele voorzieningen	560.739	338.579	105.604	24.768	-	768.946	299.911	270.200	198.835

2.3 Langlopende schulden

	Stand per 01-01-2018	Aangege- nen in 2018	Aflossing in 2018	Stand per 31-12-2018	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€
2.3.7 Overige langlopende schulden	73.271	-	23.532	49.739	49.739	-
Totaal Langlopende schulden	73.271	-	23.532	49.739	49.739	-

2.3.7 Overige langlopende schulden

	Stand per 01-01-2018	Aangege- nen in 2018	Aflossing in 2018	Stand per 31-12-2018	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€
2.3.7.4 Spaarverlof (langlopend)	47.926	-	17.256	30.670	30.670	-
2.3.7.5 Vooruitontvangen investeringssubsidies	25.345	-	6.276	19.069	19.069	-
Totaal overige langlopende schulden	73.271	-	23.532	49.739	49.739	-

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2018		31-12-2017	
		€	€	€	€
2.4.8	Crediteuren	466.491		392.846	
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	946.693		888.218	
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	258.537		251.786	
2.4.12	Kortlopende overige schulden	13.623		4.972	
	<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>		<i>1.685.344</i>		<i>1.537.822</i>
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW	311.586		138.480	
2.4.15	Vooruit ontvangen investeringssubsidies	6.267		6.317	
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	28.292		12.231	
2.4.17	Vakantiegeld	691.064		672.744	
2.4.19	Overige overlopende passiva	223.358		277.309	
	<i>Overlopende passiva</i>		<i>1.260.567</i>		<i>1.107.081</i>
	Totaal Kortlopende schulden		<u>2.945.911</u>		<u>2.644.903</u>

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	24.130.953		23.183.821		23.778.353	
	Totaal Rijksbijdrage		24.130.953		23.183.821		23.778.353
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	1.087.696		919.635		945.959	
	Totaal Rijksbijdragen		1.087.696		919.635		945.959
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		1.337.068		141.137		817.634
	Totaal Rijksbijdragen		26.555.717		24.244.593		25.541.946

Rijksbijdrage OCW

OCW heeft in 2018 de tarieven bijgesteld als gevolg van onder meer de nieuwe cao. Daarnaast zijn aan de subsidie PAB extra middelen toegevoegd voor verlaging van de werkdruk.

3.1.2.1	Overige subsidies OCW	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
3.1.2.1.1	Geoordeelde subsidies OCW	156.918		18.093		74.087	
3.1.2.1.2	Niet-geoordeelde subsidies OCW	929.956		885.762		859.344	
3.1.2.1.3	Toerekening investeringssubsidies OCW	822		15.780		12.528	
	Totaal overige subsidies OCW		1.087.696		919.635		945.959

3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	182.391		125.444		204.999	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		182.391		125.444		204.999
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		182.391		125.444		204.999

3.5	Overige baten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
3.5.1	Verhuur	322.841		324.098		279.761	
3.5.2	Detachering personeel	229.308		115.654		275.050	
3.5.4	Sponsoring	4.428		800		6.771	
3.5.5	Ouderbijdragen	42.729		24.000		37.846	
3.5.9	Catering	12.088		12.000		9.703	
3.5.10	Overige	441.778		111.342		484.568	
	Totaal overige baten		1.053.172		587.894		1.093.699

Detachering personeel

In 2018 is er minder personeel gedetacheerd dan in 2017. Er is echter wel meer personeel gedetacheerd dan in de begroting was opgenomen.

Overige

De overige baten (3.5.10) betreffen voornamelijk de vergoedingen vanuit Loyalis inzake WGA/ERD. Deze vergoedingen worden niet begroot, er staan loonkosten tegenover.

4 Lasten

4.1 Personeelslasten	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1 Lonen en salarissen	16.250.813		19.664.310		15.485.966	
4.1.1.2 Sociale lasten	2.885.339		-		2.593.388	
4.1.1.5 Pensioenpremies	2.212.166		-		2.192.476	
Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		21.348.318		19.664.310		20.271.830
4.1.2 Overige personele lasten						
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	338.579		-		214.261	
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	350.944		125.942		196.840	
4.1.2.3 Overige	1.074.630		860.761		1.071.324	
Totaal overige personele lasten		1.764.153		986.703		1.482.425
4.1.3 Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.3 Overige uitkeringen personeel	328.260		-		237.818	
Af: Ontvangen uitkeringen personeel		328.260		-		237.818
Totaal personele lasten		22.784.211		20.651.013		21.516.437

Lonen en salarissen

De lonen en salarissen zijn enerzijds toegenomen vanwege het onderhandelaarsakkoord van de cao. Per 1 september is er sprake van een salarisverhoging van 2,5%. In oktober 2018 ontvingen leraren tevens een eenmalig uitkering van 42% van het nieuwe maandsalaris en ontvingen alle medewerkers een eenmalige uitkering van € 750 (naar rato van omvang dienstverband).

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 444 in 2018 (2017: 450). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

Er zijn geen medewerkers werkzaam in het buitenland (2017: 0).

	2018	2017
Bestuur / Management	31	32
Personeel primair proces	350	358
Ondersteunend personeel	63	60
Totaal gemiddeld aantal werknemers	<u>444</u>	<u>450</u>

4.2 Afschrijvingen	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa	700.051		679.589		719.680	
Totaal afschrijvingen		700.051		679.589		719.680

4.3	Huisvestingslasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	138.386		115.160		132.533	
4.3.2	Verzekeringen	318		-		-	
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	703.241		34.250		102.651	
4.3.4	Energie en water	557.621		452.055		505.470	
4.3.5	Schoonmaakkosten	462.843		423.209		445.248	
4.3.6	Belastingen en heffingen	73.102		81.050		62.132	
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	658.404		991.535		983.627	
4.3.8	Overige	33.923		31.550		28.953	
Totaal huisvestingslasten			2.627.838		2.128.809		2.260.614

Dotatie onderhoudsvoorziening

De dotatie aan de voorziening onderhoud is lager vanaf 2018. Tot en met 2017 was er een bedrag in de dotatie opgenomen voor regulier onderhoud. Het reguliere onderhoud wordt vanaf 2018 niet meer via de voorziening geboekt. Het gevolg is dat de kosten in rubriek 4.3.3 fors zijn toegenomen ten opzichte van de begroting en 2017.

4.4	Overige lasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten	657.505		647.857		629.734	
4.4.2	Inventaris en apparatuur	148.228		31.395		43.412	
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	939.496		833.700		830.205	
4.4.5	Overige	599.493		554.018		585.276	
Totaal overige lasten			2.344.722		2.066.970		2.088.627

Inventaris en apparatuur

De kosten voor inventaris en apparatuur zijn fors hoger ten opzichte van de begroting en 2017, dit heeft te maken met de aanschaf van meubilair ten laste van in het verleden opgebouwd vermogen.

Seperate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

		2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	33.154		30.000		31.569	
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden	-		-		-	
4.4.1.1.3	Fiscale advisering	-		-		-	
4.4.1.1.4	Andere niet-controlediensten	-		-		1.452	
			33.154		30.000		33.021

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidige en/of vorig boekjaar.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountants honoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

6 Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		14.010		17.500		23.673
6.1.4 Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten		-		-		-2.365
Totaal financiële baten		<u>14.010</u>		<u>17.500</u>		<u>21.308</u>
6.2 Financiële lasten	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke lasten		-		9.550		-
Totaal financiële lasten		<u>-</u>		<u>9.550</u>		<u>-</u>

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2018	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		-617.280
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>		
2.1.2.1	Reserve personeel	-1	
2.1.2.9	Reserve projecten Overige	-34.251	
	Totaal bestemmingsreserves publiek		-34.252
	Totaal resultaat		-651.532

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij

Verbonden partij	Omschrijving doelstelling
Stichting Samenwerkingsverband PO 30-03	Het streven naar optimale onderwijskansen en doen daarbij recht aan de onderwijsbehoeften van ieder individueel kind in de regio.
Stichting regionaal Samenwerkingsverband Breda en omgeving	Het streven naar optimale onderwijskansen en doen daarbij recht aan de onderwijsbehoeften van ieder individueel kind in de regio.
Stichting Kinderopvang Oosterhout	Het optimaal benutten van beschikbare ruimte op de scholen en tevens de instroom naar het basisonderwijs
Stichting Delta Voorschool	Het bieden van voorschoolse opvang op de scholen.

De marktconforme transacties tussen de instelling en de met haar verbonden partijen zijn:

Verbonden partij	Transactie	2018	2017
		€	€
Stichting Kinderopvang Oosterhout	Detacheringen (oa klusjesman, arbo-coördinator vanuit SKO)	143.241	166.593
Stichting Kinderopvang Oosterhout	Huuropbrensten voor verhuur lokalen aan SKO	93.965-	
Stichting Delta Voorschool	Detachering personeel Voorschool aan Delta Onderwijs	65.604	103.898
Stichting Delta Voorschool	Detachering personeel aan Voorschool, huur lokalen en gebruik materialen	75.649-	85.861-
		<u>39.231</u>	<u>184.631</u>

VERANTWOORDING SUBSIDIES

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G1-A Beknopt gespecificeerd

Omschrijving	Toewijzing		Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum	
Subsidie voor studieverlof	928140-1	28-08-2018	Nee
Subsidie voor studieverlof	928026-1	28-08-2018	Nee
Subsidie voor studieverlof	928686-1	28-08-2018	Nee
Subsidie voor studieverlof	928974-1	28-08-2018	Nee
Subsidie LOF	LOF16-0166	13-12-2017	Nee
Subsidie LOF	LOF17-0031	13-12-2017	Ja
Subsidie LOF	LOF17-0045	13-12-2017	Nee
Subsidie LOF	LOF16-0145	15-09-2017	Nee
Subsidie LOF	LOF17-0084	13-12-2017	Nee
Subsidie LOF	LOF17-0090	13-12-2017	Nee
Subsidie LOF	LOF17-0520	19-07-2018	Nee
Subsidie LOF	LOF15-0309	13-07-2017	Ja

WNT-VERANTWOORDING 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2018
Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	3
Totaal aantal complexiteitspunten	12
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 146.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2018.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris		
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Aanhef	De heer	De heer
Voorletters	L.C.J.M.	T.J.D.
Tussenvoegsel		
Achternaam	Oomen	Lauwen
Functievervulling in verslagjaar (2018)		
Functie(s)	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang functie	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	1,000
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	-	-
Bezoldiging in verslagjaar (2018)		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	126.194	-
Beloningen betaalbaar op termijn	18.059	-
Subtotaal bezoldiging	144.253	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Totale bezoldiging	144.253	-
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	146.000	146.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	-	-
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	-	-
Gegevens in vorig verslagjaar (2017)		
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Functie(s)	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang functie	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	126.057	-
Beloningen betaalbaar op termijn	16.981	-
Totale bezoldiging	143.038	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	141.000	141.000
Toelichting		

Bovenstaande leidinggevende topfunctionarissen hebben geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2018 ontvangen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Bij deze leidinggevende topfunctionarissen is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievervulling.

Toezichthoudend topfunctionaris

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Toezichthoudend topfunctionaris

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Toezichthouder				
Aanhef	De heer	Mevrouw	De heer	Mevrouw
Voorletters	B.C.M.	M.C.A.	W.L.	H.J.A.M.
Tussenvoegsel			van	
Achternaam	Hooijdonk	Corvers	Zeist	Cornelisse

Functievervulling in verslagjaar (2018)				
Functie categorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12	30-04	31-12

Bezoldiging in verslagjaar (2018)				
Bezoldiging	11.717	7.812	2.604	7.812
Subtotaal bezoldiging	11.717	7.812	2.604	7.812
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Totale bezoldiging	11.717	7.812	2.604	7.812
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering				
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.900	14.600	4.800	14.600
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	-	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	-	-	-	-

Gegevens in vorig verslagjaar (2017)				
Functie categorie	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12	31-12	31-12
Bezoldiging in	11.717	7.812	7.812	7.812
Totale bezoldiging	11.717	7.812	7.812	7.812
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.150	14.100	14.100	14.100

Toelichting

Bovenstaande toezichthoudende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2018 ontvangen.

Toezichthouder			
Aanhef	De heer	De heer	De heer
Voorletters	M.G.	A.	T.J.M.
Tussenvoegsel			
Achternaam	Steevens	Slijkhuis	Lansu

Functievervulling in verslagjaar (2018)

Functiecategorie	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12	31-12

Bezoldiging in verslagjaar (2018)

Bezoldiging	7.812	7.812	7.812
Subtotaal bezoldiging	7.812	7.812	7.812
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Totale bezoldiging	7.812	7.812	7.812
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	14.600	14.600	14.600
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	-	-	-

Gegevens in vorig verslagjaar (2017)

Functiecategorie	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-05	01-05
Afloop functie	31-12	31-12	31-12
Bezoldiging in	7.812	5.208	5.208
Totale bezoldiging	7.812	5.208	5.208
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	14.100	9.464	9.464

Toelichting

Bovenstaande toezichthoudende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2018 ontvangen.

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Er zijn geen niet uit balans blijvende rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijvende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m	Loop-tijd Mndn	Bedrag per maand €	Bedrag verslag- jaar €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 - 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €	Bedrag totaal €
1	Xerox	01-04-2017/31-03-2019	24	4.652	85.812	13.956	-	-	13.956
2	CSU Cleaning service	vanaf 01-03-2014	onbepaald	33.250	412.184	399.000	-	-	399.000
3	Skool	01-04-2017/31-03-2021	jaarlijks verlengbaar tot maximaal 5 jaar	8.670	174.740	104.040	130.050	-	234.090

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Oosterhout, 18 juni 2019

Stichting Delta Onderwijs

L.C.J.M. Oomen
Bestuurder

T.J.D. Lauwen
Bestuurder

M.G. Steevens
Voorzitter RvT

T.J.M. Lansu
Lid RvT

H.J.A.M. Cornelisse
Lid RvT

A. Slijkhuis
Lid RvT

D.R. Boots
Lid RvT

Stichting Delta Onderwijs
Ridderstraat 34
Oosterhout

OVERIGE GEGEVENS

SEGMENTATIE RESULTAAT NAAR ONDERWIJSOORT PO, VO EN BOVENSCHOOLS INCLUSIEF PROJECTEN

	PO		VO		BOVENSCHOOLS Incl projecten		TOTAAL	
	€	€	€	€	€	€	€	€
Baten								
Rijksbijdragen OCW	20.302.391		2.175.929		4.077.397		26.555.717	
Overige overheids-bijdragen en -subsidies	32.391				150.000		182.391	
Overige baten	<u>445.991</u>		<u>206.599</u>		<u>400.583</u>		<u>1.053.172</u>	
Totaal baten		20.780.773		2.382.528		4.627.980		27.791.280
Lasten								
Personeelslasten	17.252.244		2.054.679		3.477.287		22.784.211	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	627.990		39.315		32.746		700.051	
Huisvestingslasten	2.187.020		183.984		256.835		2.627.838	
Overige lasten	<u>1.430.937</u>		<u>135.008</u>		<u>778.778</u>		<u>2.344.722</u>	
Totaal lasten		21.498.191		2.412.986		4.545.646		28.456.822
Saldo baten en lasten *		<u>-717.418</u>		<u>-30.458</u>		<u>82.334</u>		<u>-665.542</u>
Financiële baten en lasten		-		-		14.010		14.010
Resultaat *		<u><u>-717.418</u></u>		<u><u>-30.458</u></u>		<u><u>96.344</u></u>		<u><u>-651.532</u></u>

* (-/- is negatief)

STATUTAIRE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam Stichting Delta Onderwijs

Adres Ridderstraat 34 34, 9 2 AB Oosterhout

Telefoon: 16 - 4551

E-mailadres secretariaat@delta-onderwijs.nl

Internetsite: www.delta-onderwijs.nl

Bestuursnummer: 0 78

Contactpersoon R. Nagelkerke

Telefoon: 6-5174658

E-mailadres r.nagelkerke@delta-onderwijs.nl

BRIN-nummers:

03UU	TORENSCHOUW
03WF	DE ACHTHOEK
04TF	DE WINGERD
06FT	MARCOEN
06MJ	PAULO FREIRE
07DH	ST. JAN
08WK	DE BEIAARD
08WK01	MONTESSORI
09IR	RUBENSHOF
10EG	STERRENDONK
11AA	DE BIENCORF
11JR	DE KAMELEON
12XR	DE WISSEL
13VV	DE ZWAAIKOM
16BE	DE WESTHOEK
16GU	DE TOUWBAAN
16IB	DE BERKENHOF
21OY	DE DUIZENDPOOT
24NN	DE PIONIER
24NP	DE MEANDER